

ДҮБІР

САЙЛАУ: ПАРТИЯЛАР ҚЫЗУ ДАЙЫНДЫҚТА

Кеше:
- Уа, кімсіз?
- Ыбыраймыз.
- Жаймысыз?
- Жаймыз.
- Уа, қайдан келесіз?
- Сайлаудан келеміз.
Елге ойран сап
Ойнаудан келеміз.
Төске таққан шеніміз бар,
Патшаға жаққан ебіміз бар,
Құдайға шүкір,
Қойдан жуас,
Момақан ғана еліміз бар.
Біз бай,
Біз құдай!
Күш сынасса,
Жым болады - дейтін

Бейімбет Майлиннің сатирасы тура бүгінгі қоғамға дәп келіп тұр. Сайлаудың дүбірі естілді. Билік партиясынан бастап, «Ақжол», атауын «Халықтық» партия деп қайта өзгерткен көсемі 83 жастағы Владислав Косарев кешегі коммунистер аттарын баптап жатыр. Партиялық тізім бойынша Парламент пен жергілікті мәслихатта сайланатын депутаттарын тізімдеп,

елге интернет желісі арқылы есеп беріп, етек-жеңдерін жинап жатыр. Сайлау басталарда ұйықтап жатқан аты барда, заты жоқ партиялар да, көзбояған сиқыршыдай халықтың алдында сан құбылады. Болмаса, көздерінің былшығын сүртіп, «бұл әділетсіз сайлау болады, байкот жариялаймыз» дейтіндері тағы бар. Жиі-жиі ереуілдетіп жүрген, бірақ, заңды түрде тіркеле алмаған, биліктің қолайына жақпаған Жанболат Мамай бастаған «Көше партиясы» төрағадан төраға қоймай, бірін партияларынан шығарып, бірін қабылдайтын іштерінен іріп, ауыз бірліктері қашқан, кезінде Жармұқан Тұяқбай басқарған ЖСДП-да тізімде жүр. «Бәрі айт та, бірін айт, комсомолдың жырын айт» демекші, бұл сайлауда тізім бойынша алты партия қатысатыны белгілі болды. Мәжіліс сайлауына Қазақстанның «Халық» партиясы, Жалпыұлттық социал-демократиялық партиясы, «Ақжол» демократиялық партиясы,

«Nur-Otan» партиясы, «Ауыл» халықтық-демократиялық патриоттық партиясы.

«Елдің Ыбырайы Ыбырай, біздің Ыбырай сұмырай» деп қайсы әйел айтты екен дейсің де. Парламентке өткен партиялардың арасында «Ақжол» партиясы жиі үн қатып жатады. Билік партиясы ежелден мысы басым, айтқанына көндіріп, айдауына жүргізеді. Ал, енді коммунистер не тындырды? Оның көсемі Владислав Косарев жерден топырақ бұйырмаған Ленинді Қазақстанға әкеп жерлеу керек дегеннен басқа ел қолайына жағатын бір бастама көтермеңгі. Керісінше қалғып отырғаны төмам жұртқа жария болды. Оның үстіне Парламент пен сенатта отырған көрі-құртандар жаңа сайлауда орындарын өздері біліп босатып бере ме? Жоқ, ажал келіп алмайынша, жылы орнымда жұмсағымды қылы иегіммен шайнап отыра берем, тізім бойынша өтіп тұрмын десе не болады.

Жалғасы 4-бетте

НЕГЕ?

КӨПТІҢ СӨЗІ КҮЙІНДІРДІ

Ел санасында «Елбасын елжіреткен қыз» есебінде қалып, көптің жүрегін көркем поэзиясымен жаулаған, «Қазақстанның 100 жаңа есімі» жобасының жеңімпазы, ақын, Мақпал Мыса туралы айтылған желідегі желдей ескен көптің сөзі көңілімді жай таптырмады. Ішім қанжылады. Сонсын: «Біз неге осындаймыз, ө?» дей бердім. Айтыңызшы, біз неге бір-бірімізді қаралауға, жүректі жаралауға дайын тұрамыз, жақтауға емес, даптауға өзіміз. Жұбату үшін емес, жылату үшін барымызды саламыз. Бір нәрсенің анық-қанығына көзіміз жетпестен күйе жаға саламыз. Нұртөре ағамызша айтсақ, қазақты қазақ қорлайтын, намысын таптап зорлайтын, бір-біріне болыспайтын, болмайтын, бар тірлігі оңбайтын осындай қалыпқа қалай түстік?! Құстың жаманы азайып, қазақтың жаманы көбейгені ме, расында?

...Бір ақын қыздарыңыздың кешіне бөлінген 28 миллион теңге үшін неге мұнша даурықтыңыздар? Сіздерді мазалаған не нәрсе: ақын кешіне бөлінген қаржы ма, әлде басқа дүние ме? Айтыңыздаршы, ақынның кеші қай мезгілде өтіп өді? Ал одан бері қаншама уақыт өтті. Егер, дәл осы 28 миллион теңгені қайда жұмсалғанын білгіңіз келсе неге сол шақта айттып, шуламадыңыздар. Еліміз аты жаман дерттен аман қалса екен деп жанұшырып жатқан шақта қыздарыңызға қолдау танытқанның орнына зәрі сөзбен пышақтап жатқандарыңызды қалай түсінуге болады. Өлеңге деген адал құштарлығы арқылы алға қадам басып келетін ақынға неге мұнша шүйліктіңіздер? Меніңше, ақынға тиісудің жөні жоқ. Керісінше, оны аялау керек. Ал сахнаның ар-

тында болып жатқан дүниеге ол шынымен де жауапты емес екенін естен шығармайықшы.

Мақпал ақын бір сұхбатында: «Өмірде ақын үшін кедергілер көп. Оның бірқатарын өзім де көрдім. Өткел бермей, алдымды бөгеді» дейді. Ендеше, аспанғаулар аумағында бірден бір абыз атанған Шоган баба тұқымының дәні болған Мақпал ақынның жүрегін жарапаламайықшы. Керісінше, оның биікке самғауына қуанайық әрі қолдау танытайық.

Ел жайын өлеңмен өріп келген ақынның мінберде сөйлейтін кезі келді деп ойлаймын өз басым. Ал, желіде жазылған мысқылдардың бәрі Мақпал депутаттыққа облыстан ұсынылған адамдардың тізіміне енген сәтте қозғалып отыр емес пе. Рас, есепті талап еткен дұрыс, бірақ Мақпалдың жеке басына тиісу арқылы емес...

Жалпы, дінімізде біреуді ренжітуден сақ болу керектігін ескертеді. Бұл тұрасында Имам Раббани хазреттері былай депті: «Көңіл (жүрек) – Аллаһу та'аланың көршісі. Аллаһу та'алаға көңілдің жақындығындай еш нәрсе жақын емес. Мүмин болса да, көпір болса да ешкімнің көңілін қалдырмау керек, яғни ешкімді ренжітпеу керек. Өйткені көпір болған көршіні де қорғау керек. Абай болыңдар, сақ болыңдар, ренжітуден өте сақ болыңдар. Аллаһу та'аланы ең қатты ренжітетін нәрсе күпір. Күпірден кейін көңілді ренжітудей үлкен күнә жоқ».

Ал біз арам-ойлы пиғылымызды алдыға шығарып, ақын көңілін кірлеттік. Құдды бір Мақпал ақын 28 миллион теңгені қалтасына салып алып, тайып тұрғандай кейіп танытудамыз. Неге?

С. ӘЙТЕНОВА.

БАСПАСӨЗ - 2021

«АЛАТАУ» қоғамдық-саяси газетіне
2021 жылға жазылу басталды

ЖАЗЫЛУ БАҒАСЫ:

редакция арқылы

1 жылға – 3640 теңге.

облыстық маңызы бар қалалар үшін "Қазпошта" арқылы

1 жылға – 4470, 20 теңге.

ауыл тұрғындары үшін

1 жылға – 4700, 80 теңге.

Началась подписка на 2021 год

на общественно-политическую газету «АЛАТАУ»

ЦЕНА ПОДПИСКИ:

с редакции

1 год – 3640 тенге.

для города областного значения через "Казпочту"

1 год – 4470, 20 тенге.

для сельского населения

1 год – 4700, 80 тенге.

Индекс: 15534

АУДАН ТЫНЫСЫ

СҮТ ЗАУЫТЫ 15 түрлі өнім шығарады

Сарқан ауданындағы «Ақбұлақ-Продукт» сүт зауыты 2008 жылы қайта жаңғыртылып, содан бері отандық нарықта табысты еңбек етіп келеді. Алғашында тәулігіне 30 тоннадай шикізат өңдесе, қазір бұл көрсеткіш 80 тоннадан асып, сүт өнімдерінің 15 түрі шығарылады, – деп хабарлайды Алматы облысы әкімінің баспасөз қызметі.

Сарқан аудандық әкімдігінің мәліметіне сүйенсек, зауыт пастерленген табиғи сүт, шалап, құрт, сары май, қаймақ, айран мен ірімшіктің бірнеше түрін өндіреді. Зауыт директоры Бауыржан Қалимолдановтың айтуынша, мемлекет қолдауының арқасында 2008 жылы зауыт қайта іске қосылған. «Ең алдымен зауытты талапқа сәйкес қайта жаңғыртудан өткізіп, жаңа құрал-жабдықтар сатып алдық. Алғашында сүт өнімінің 3 түрін шығарудан бастасақ, қазір оның саны он бестен асты. Мемлекет қолдауын әлі де сезініп келеміз. Биылғы жылы сүтке, сары майға және қатты ірімшікке 80 млн. теңге субсидия берілді. Соның арқасында биыл

зауытқа 17 млн. теңге тұратын компрессор сатып алдық. Қажетті қондырғылар Ресей мен Қытайдан әкелінді. Тауарларымыз өз ауданымыздан басқа облыстың бірнеше аудандарына және Алматы қаласына тасымалданады», – деді зауыт директоры Бауыржан Қалимолданов.

Кәсіпорынды кеңейтуге қатысты алдағы жоспарымен беліскен басшы зауытты шикізатпен қамту үшін асыл тұқымды сиыр ұстайтын арнайы кешен салынатынын айтты. Қазір сүт жеткілікті көлемде жергілікті тұрғындардан жиналып, тиісті өңдеуден өткізілуде. Сол сияқты алдағы уақытта тәтті йогурт өндіру де жоспарда бар.

Тұтынушылардың әсіресе, зауыттың сары майы мен Голланд ірімшігіне деген сұранысы жоғары.

Бүгінде зауытта 67 адам жұмыс істейді.

Биылғы жылы мұнда 12 жас маман тұрақты жұмысқа тұрған. Орташа жалақылары 100 мың теңге шамасында.

«АЛАТАУ-АҚПАРАТ»

АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ

Өңірде жиналған жүгері 580 мың тоннадан асты

Алматы облысы диқандары басымдық беретін дақылдардың бірі – жүгері. Биыл облыстағы жүгерінің өгістік алқабы 4,7 мың гектарға арттырылып, 86,4 мың гектарға жеткізілді. Бұл туралы Алматы облысы әкімінің баспасөз қызметі мәлім етті.

Облыстық ауыл шаруашылығы басқармасының мәліметінше, өңірде 581,3 мың тонна жүгері жиналып, гектарына 67,3 центнерден өнім берген. Ал дәндік жүгері 15 аудан мен 2 қала аумағында өсіріледі.

Биылғы жылы Панфилов ауданында 166,1 мың тонна жүгері жиналса, Еңбекшіқазақ ауданы да жақсы өнім алып, 24,8 мың гектардан 178,9 мың тонна жүгері жинады. Облыста жүгері шикізатын өңдеу мен одан түрлі өнім алу ісі де қатар дамытылып келеді. Мәселен, өңірде жүгері өңдеумен Панфилов ауданындағы «Жаркент крахмал-сірне зауыты» мен Қарасай ауданындағы «Азия Агро Фуд» АҚ айналысады.

Жаркент крахмал-сірне зауытының өндірістік қуаты тәулігіне 300 тонна өнім шығаруға жетеді. Кәсіпорын крахмал-сірне өнімдерінің 20-дан астам түрін шығарады. Атап айтқанда, жүгеріден мальтоза және глюкоза шырындары, глютен, жүгері майы, жарма, түйіршіктелген құрамажем жасалады. Өткен жылы зауыт 120 мың тоннадай жүгері өңдеген. Қазір зауытта биылғы жылдың өнімін өңдеу жұмысы қарқынды жүруде.

Осындай жұмыс «Азия Агро Фуд» АҚ-да да атқарылуда, оның өндірістік қуаты тәулігіне 200 тонна өнім шығаруға қауқарлы. Кәсіпорын өнімнің 10-нан астам түрін дайындайды. Өткен жылы зауытта 50 мың тоннадай жүгері өңделсе, биыл бұл көрсеткішті 70 мың тоннаға жеткізу көзделген.

Сонымен қатар биыл Алматы облысында 790,1 мың тонна картоп жиналды. Ал орташа өнімділік әр гектарына 196 центнерден айналды, егіс алқабының көлемі 40,3 мың гектарға жеткізілді.

Облыстық ауыл шаруашылығы басқармасы берген мәлімет бойынша облыста картоп өсірумен 17 аудан, 2 қала айналысады. Соның ішінде картопқа басымдық беретін өңір – Райымбек ауданы. 2018 жылы аталмыш ауданда 5,6 мың гектардан 111,8 мың тонна өнім жиналып, шығым әр гектарына 197,8 ц. құраса, 2019 жылы 6,0 мың гектардан 125,0 мың тонна өнім алынып, өнімділік 208,4 ц/га болған. Ал биыл 6,0 мың га жерден 130,0 мың тонна картоп жиналып отыр, бұл ретте орташа өнімділік гектарына 215,2 центнерге жеткен. Мұндай көрсеткішке көрсетілген мемлекеттік қолдаулардың арқасында қол жеткізілді.

ӨЗ ТІЛШІМІЗ

БІЛІМ

2020 жылы 1 шілдеде Қазақстанда «Неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы» Заңның 89-бабына түзетулер күшіне енді. Онда бала асырап алуға өтініш білдірген адамдарды патронаттық ата-аналар мектебінде оқуға міндеттеді. Ал осы уақытқа дейін бұл өз қалауы бойынша болған-тын.

68 ҮМІТКЕРГЕ СЕРТИФИКАТ БЕРІЛДІ

Бүгінде Алматы облысында 68 үміткер мектептен өтіп, сертификат алды. 80 адам алдағы 2021 жылы өз кезегін күтуде. Бұл туралы «JETISY MEDIA» алаңында өткен брифингте белгілі болды.

«Ата-ана баласының тағдырына неғұрлым жауапты болса, соғұрлым баланың өмірі қауіпсіз болады. Мектепте оқу мүлдем тегін, ең бастысы – психологиялық дайындықтан өтіп, сертификат алу. Осы құжатпен әрбір азамат бала асырап алуға өтініш беруге құқылы. Оқу кезегінде 80-ге жуық адам тұр. Менің ойымша, бұл жақсы көрсеткіш. Демек, біздің балалар жақын арада өз отбасыларын табады, ал балалар үйіндегі жетім балалар саны азаяды», – деді брифингте сөз алған Алматы облысы білім басқармасы басшысының орынбасары Жаңыл Сүлейменова.

ШАРА

АЛҒЫС ХАТПЕН МАРАПАТТАДЫ

ТАЛДЫҚОРҒАН ҚАЛАСЫ, ҚОРҒАНЫС ІСТЕРІ ЖӨНІНДЕГІ БАСҚАРМАСЫ ЖЫЛ САЙЫН АРДАГЕРЛЕР ҮШІН ТҮРЛІ ШАРАЛАР ҰЙЫМДАСТЫРЫП, МЕРЕКЕМЕН ҚҰТТЫҚТАУДЫ ҰМЫТҚАН ЕМЕС. БИЫЛ ДА БҰЛ ДӘСТҮР ЖАЛҒАСЫН ТАПТЫ.

«Ардагерлерді ардақтайық» акциясы аясында Талдықорған қаласы, Қорғаныс істері жөніндегі басқарма бастығы, полковник Е.Мейрембеков және орынбасары, штаб бастығы, полковник А. Чункунов Ұлы Жеңістің 75 жылдығына орай ҚР Қарулы Күштерінің ардагері, отставкадағы полковник Еркімбек Абдыкеримов ақсақалдың шаңырағына арнайы барды. Осы орайда қарулы күштердің өркендеуіне қосқан үлесі мен ерен еңбегі және болашақ ұрпақты әскери – патриоттық рухта тәрбиелеудегі белсенділігі үшін Еркімбек Абдыкеримовты Алғыс хатпен марапаттап, гүл шоқтарын ұсынып, естелік сыйлықтар табыстады.

Е. ДӘУРЕНБАЕВ,
ҚР Қарулы Күштер қызметкері.

КАРАНТИН ТӘРТІБІН БҰЗҒАН

Алматы облысының полицейлері карантин тәртібін бұзудың 1000-нан астам дерегін анықтады. Бұл жөнінде полиция департаментінің баспасөз қызметі хабарлады.

Полиция қызметкерлері санитарлық-эпидемиологиялық нормалардың бұзылуын анықтауда. Барлық тыйымға қарамастан, облыс тұрғындары топпен жиналып, жаппай іс-шаралар өткізуді жалғастыруда. Сондай-ақ, тексеру сауда орындарында және әртүрлі салондарда санитарлық зерлер мен басқа да гигиеналық заттар жоқ екенін көрсетті. Сонымен қатар, бетперде тағу тәртібін бұзу деректері де жиі кездеседі.

– Карантин енгізілгеннен бастап құрамына жергілікті полиция қызметі қызметкерлері енген мониторинг топтары осыған ұқсас құқықбұзушылықтарды анықтау бойынша рейдтік іс-шара жүргізуде. Тек бір аптада карантинді бұзудың 83 фактісі анықталды. Олардың негізгі үлесі сауда үйлерінде, сұлулық салондарында және ойын клубтарында. Медициналық бетперде киюді елемейтін азаматтар тарапынан да заңбұзушылықтар бар. Жалпы, карантин басталғаннан бері 1003 заңбұзушылық анықталды. Барлық анықталған карантиндік нормаларды сақтамау фактілері бойынша тиісті хаттамалар толтырылды, – дейді Алматы облысы жергілікті полиция қызметі басқармасының бастығы, полиция полковнигі Бағдат Әшімов.

«АЛАТАУ АҚПАРАТ»

Сурет ғаламтордан алынды.

РЕЙД

ТЕХНОЛОГИИ

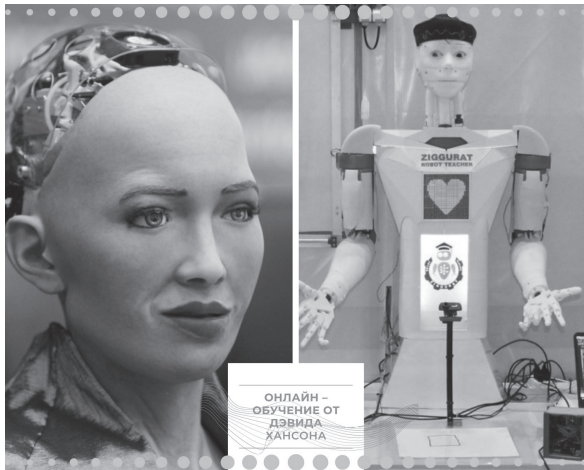
ОБРАЗОВАНИЕ В КОНТЕКСТЕ БУДУЩЕГО

Ученики Назарбаев Интеллектуальной школы города Талдыкорган прошли онлайн – обучение от Дэвида Хансона автора робота «София».

Элективные курсы по искусственному интеллекту прошли на платформе «Zoom», доктор в области интерактивных искусств и технологий Дэвид Хансон познакомил учеников с роботом София, рассказал о роли искусственного интеллекта в жизни людей, в науке, искусстве, провел живой тур по лаборатории Hanson Robotics.

Дистанционные курсы были посвящены таким актуальным темам, как «Наука, технологии, образование в контексте будущего искусственного Интеллекта» и «Очеловечивание роботов: Симбиоз человека-машины и Искусственный Интеллект во благо». Курсы охватили более 200 старшеклассников из всех Назарбаев Интеллектуальных школ страны.

Робот «София» на сегодняшний день является самым известным роботом Дэвида, сочетающим в себе революционные достижения в области робототехники, искусственного интеллекта и художественного мастерства. У «Софии» более шестидесяти различных выражений лица, она экспрессивна и чутка, и может вести естественные разговоры. Она возглавляет его миссию

по разработке умных и отзывчивых роботов.

- Было очень интересно послушать американского робототехника - гения по созданию искусственного интеллекта. И я был удивлен, когда нам предоставилась возможность увидеть высокотехнологичных роботов, лично поговорить с роботом «Софией» и задать множество вопросов, - рассказывает ученик 11 класса Диас Жанатов.

По словам Хансона если люди собираются эффективно общаться с роботами, то робот должен быть максимально реалистичным. Он

также считает, что социальные гуманоидные роботы могут служить человечеству в различных функциях и помогать ему, например, наставником, компаньоном или охранником.

Между тем ученики Назарбаев Интеллектуальной школы города Талдыкорган в прошлом году уже создали прототип Робота-Учителя «Ziggurat». Одним из авторов которого является Даниил Филимонов, выпускник школы. Проект был представлен на Всемирной олимпиаде роботов WRO-2019 в Венгрии сборной командой по робототехнике и был удостоен III места.

— Сегодня мир вступает в эпоху Четвертой промышленной революции, эру глубоких и стремительных изменений: технологических, экономических и социальных, - так Елбасы Нурсултан Назарбаев говорил в своем Послании народу Казахстана в 2018 году. Каждый год мы создаем проекты, чтобы развивать потенциал наших учащихся, тем самым стремимся совершенствовать информационные производства, на основе информационных производств экономика страны сможет подняться на новый уровень, — поделился своим мнением тренер по робототехнике, учитель информатики Равиль Рамазанов.

Карина ПФАЙФЕР

разъяснительная работа

НУР-СУЛТАН. КАЗИНФОРМ — ПРЕМЬЕР-МИНИСТР РК АСКАР МАМИН ОТВЕТИЛ НА ДЕПУТАТСКИЙ ЗАПРОС КАСАТЕЛЬНО ВОЗМОЖНОСТИ СНИЖЕНИЯ ПЕНСИОННОГО ВОЗРАСТА, ПЕРЕДАЕТ КОРРЕСПОНДЕНТ МИА «КАЗИНФОРМ».

ПОЧЕМУ НЕЛЬЗЯ СНИЖАТЬ ПЕНСИОННЫЙ ВОЗРАСТ

«Рассмотрев ваш депутатский запрос касательно снижения пенсионного возраста, сообщаем следующее. В настоящее время пенсионное обеспечение на всех трех уровнях (солидарная, базовая и накопительная пенсия) привязано к трудовому стажу. При этом размер солидарной пенсии постепенно снижается, так как при ее назначении учитывается трудовой стаж, выработанный только до 1 января 1998 года, то есть до введения накопительной системы», — написал Аскар Мамин в ответ на депутатский запрос.

По его словам, снижающийся размер солидарной пенсии должен компенсироваться все возрастающим размером накопительной части пенсии за счет увеличения периода перечисления обязательных пенсионных взносов.

«Базовая пенсия предоставляется всем лицам, достигшим пенсионного возраста, в размере от 54 до 100% прожиточного минимума в зависимости от стажа участия в пенсионной системе (как до 1998 года, так и после этой даты). То есть, чем дольше работал, тем выше размер базовой пенсии. Вместе с тем, в случае приобретения пенсионного аннуитета для участников накопительной пенсионной системы при достаточности пенсионных накоплений сохранено право назначения пенсионных выплат из Единого накопительного пенсионного фонда, для женщин в 51,5 лет, для мужчин — в 55 лет», — отметил Премьер.

«Учитывая складывающуюся экономическую ситуацию, международный опыт, долгосрочные актуарные прогнозы на основе экономических и демографических факторов повышение пенсионного возраста является необходимостью», — заключил глава Правительства.

Ш. БАТЫРОВ

КОРОНАВИРУС

БУДЕТ ЛИ ЛОКДАУН ?

МИНИСТР ЗДРАВООХРАНЕНИЯ АЛЕКСЕЙ ЦОЙ СООБЩИЛ, ЧТО ПЕССИМИСТИЧЕСКИЙ ПРОГНОЗ ПО ВТОРОЙ ВОЛЕ РАСПРОСТРАНЕНИЯ КОРОНАВИРУСА В КАЗАХСТАНЕ НЕ СОСТОЯЛСЯ, ПЕРЕДАЕТ ГАЗЕТА «АЛАТАУ», СО ССЫЛКОЙ НА ПРЕСС-СЛУЖБУ МИНЗДРАВА.

«Сравнение прогноза от 7 сентября и 10 ноября показывает, что эпидемиологическая ситуация в Казахстане в течение двух последних месяцев развивается по оптимистическому прогнозу. То есть пессимистический прогноз не состоялся благодаря принятым мерам, что позволило сдвинуть потенциальный локдаун при пессимистическом сценарии на один месяц», - сказал министр на совещании под председательством Президента.

Министр добавил, что, согласно информации ВОЗ, эпидемиологическая ситуация по коронавирусной инфекции в различных странах развивалась по четырем основным сценариям, в зависимости от принимаемых мер. В Казахстане, Южной Корее, Сингапуре, Новой Зеландии и Израиле вспышка была взята под контроль.

«Министерство проводит постоянный мониторинг эпидситуации в стране и в каждом регионе, принимаются меры по готовности медорганизаций ко второй волне коронавирусной инфекции», - заключил Цой.

7 октября Министр здравоохранения Алексей Цой назвал три сценария развития эпидемии коронавируса в Казахстане.

«При пессимистичном сценарии, если будет обеспечен только 60-процентный масочный режим, число зарегистрированных случаев в октябре-декабре 2020 года составит около 190 тысяч человек. В госпитализации будут нуждаться 65 тысяч человек. Введение локдауна прогнозируется на середину декабря.

По второму реалистичному сценарию при обеспечении мер социального дистанцирования и 70-процентного масочного режима прогнозное число

случаев в октябре-декабре 2020 года составит около 90 тысяч человек. В госпитализации будут нуждаться 30 тысяч человек. Введение локдауна прогнозируется в январе.

В случае соблюдения правил дистанцирования, обеспечения 100-процентного масочного режима нам не нужно прибегать к строгому карантину, который вводится в действие при достижении 70-процентного уровня от максимального коечного фонда. При данном оптимистичном сценарии число зарегистрированных случаев в октябре-декабре 2020 года составит около 40 тысяч человек, в госпитализации будут нуждаться 15 тысяч человек», - сказал Цой на совещании в октябре.

СОБ.КОРР

ЭПИДСИТУАЦИЯ

МИНЗДРАВ: АЛМАТЫ В "ЖЕЛТОЙ ЗОНЕ"

Глава комитета Минздрава Айжан Есмагамбетова на онлайн-брифинге в СЦК сообщила о вхождении Алматы в «желтую зону» по заболеваемости коронавирусом - в ней же находятся Нур-Султан, Костанайская и Павлодарская области .

Айжан Есмагамбетова пояснила, что перенос региона в ту или иную зону происходит на основании двух показателей - это число R и заболеваемость за последние 7 дней. «Число R показывает, сколько человек может заразиться от одного больного COVID-19.

Также заболеваемость отслеживается в течение последних 7 дней на 100 тысяч населения. Каждый день от 7-ми дней одни сутки отнимаются, следующие прибавляются - поэтому переход из одной зоны в другую может происходить ежедневно», - заявила глава комитета

По словам главы Минздрава, для оказания качественной и своевременной помощи населению в случае роста заболеваемости медорганизации готовы развернуть до 71 тысячи коек. В настоящее время занят 21 процент инфекционных коек и 17 процентов реанимационных.

«АЛАТАУ-AQPARAT»

ЛЮДИ ТОПЯТ СНЕГ ИЗ-ЗА ОТСУТСТВИЯ ВОДЫ

Сельчане в Алматинской области топят снег в кастрюлях из-за отсутствия воды. Местный акимат говорит, что не может ничем помочь людям, так как такого населенного пункта по документам не существует, передает газета «Алатау», со ссылкой на телеканал КТК.

Жительница поселка Байтобе Айсулу Кантаева стирает вещи и моет посуду талой водой. Женщина рассказала, что за день может растопить до 20 кастрюль снега. Мать четверых детей говорит, что зиме очень рада.

А вот летом невыносимо: в поселке вообще нет воды.

"В месяц на воду уходит 15-20 тысяч тенге.

Это очень сложно. У нас в семье зарабатывает только муж. Еще и за этот дом мы платим кредит. Половина пособия на четверых детей уходит на покупку воды. Покупной водой пользуемся только для питья. Чтобы постирать белье и помыть посуду, приходится кипятить снег", - говорит женщина.

В таких условиях больше года живут 150 семей поселка Байтобе. Сельчане каждую неделю ждут водовоз. Заранее готовят бутылки и ведра. Местные жители говорят, что заплатили деньги некой компании за то, чтобы в аул подвели воду. Однако результата нет.

"Мы с этим человеком познакомились в 2019 году, где-то в сентябре. Он обещал, что в октябре

- через месяц - всем даст воду. Чтобы подключить воду, по его словам, нужно было 170 тысяч тенге с семьи. Но отдавали кто как может. Допустим, некоторые сразу отдали 170, некоторые - 50, некоторые - 100 тысяч. Набралось около пяти миллионов. И с 2019 года по сей день он говорит каждый раз, что якобы работы начнутся через неделю", - отмечает местный житель Мулдакхат Турдакунов.

Сельчане говорят, что глава строительной компании на контакт не идет, а в офисе уже ничего нет, в итоге "все осталось без воды и без денег". Сейчас жителей поселка спасает водовоз, но скоро они лишатся и этого источника воды.

АКТУАЛЬНО

Строящаяся магистраль перекрывает единственную дорогу в село. Сельчане обратились за помощью в акимат. Однако, по словам чиновников, поселка Байтобе по документам не существует. Он появился на месте дачного массива.

"Если они дачный кооператив, то есть один человек у них, председатель, они объединились, дома там построили. Они должны по закону обеспечивать полностью инфраструктуру и себя сами", - говорит аким Иргелинского сельского округа Абылай Искаков.

Но все же в акимате пообещали разобраться. Жителям поселка посоветовали обратиться в полицию и написать заявление на коммунальную компанию.

К.ПФАЙФЕР

ДУБІР

САЙЛАУ: ПАРТИЯЛАР ҚЫЗУ ДАЙЫНДЫҚТА

Жалғасы. Басы 1-бетте

Айтпақшы, атауын өзгерткен Коммунистік партияның басшысы Владислав ақылды екен. «Мен жаңа сайлауға түспеймін және халықтық партияның мүшесі де болмаймын. Коммунист болып қала берем, керісінше коммунистік партияға мүшелікке кіргісі келетіндер көп» деді.

Жаңа Парламенттік сайлауға жастар көптеп тартыла ма? Олар тізім бойынша өте қалғанның өзінде, мінберлерден елдің мұңын мұндай ала ма? Жоқ, әлде, саясаттың салқыны ұрып, енесін түртпектеп сүт сұраған тананың күйін кеше ме? Демократиялық үрдістің шоғын алаулата ала ма, міне, гәп осында!..

Осы алты партияның арасында бұған дейінгі сайлауларда сайысқа түсіп, Парламенттік партияға айнала алмаған, ұдайы ауыл халқының мұңын мұндап, жоғын түгендеп жүрген «Ауыл» халықтық-демократиялық партиясы (төрағасы сенат депутаты Әли Бектаев) бастаған ауылдықтар алдағы өтетін сайлауда: «Егер әділік болса, «Nur-Otan-нан» басқа партияларды шаң қақтырамыз» деп белдерін буып, қамшыларын екі бүктеп Талдықорғандағы «Достық» үйінде конференция өткізді.

«Онлайн» желісінде өткен конференцияда Отанның дамуына, ел экономикасының қарыштауына сүбелі үлес қосып жүрген ауылдықтар ағынан жарылды. Конференцияда сайланған, аумақтық партия ұйымдарының атынан өкілдік ететін 56 делегат қатысқан жиында үш мәселе қаралды.

1. «Ауыл» халықтық-демократиялық патриоттық партиясының жобасын талқылау туралы;

2. Алматы облысы бойынша «Ауыл» халықтық-демократиялық партиясы қоғамдық бірлестігінің облыстық, қалалық және аудан мәслихаттарының депутаттығына ұсынылған кандидаттардың партиялық тізімін бекіту;

3. «Ауыл» халықтық-демократиялық партиясының он сегізінші съезіне делегаттар сайлау туралы және осы кезеңге дейін «Ауыл» партиясының атқарған жұмыстары туралы Алматы облыстық партия филиалының төрағасы Қанат Бөтайұлы Бекеев баяндама жасады. Қазақстан бойынша 300-ден астам мүше бар, партия 2016 жылы одақтық сайлауға, 2019 жылы президент сайлауына қатысқанын, партияның серкесі ҚР сенатының депутаты, аграр-лық комиссия төрағасы Әли Әбдікәрімұлы Бектаев бастаған партия осы уақытқа дейін көп шара өткізгенін тілге тиек етті. Алматы облысы бойынша 17 аудан мен 3 қалада аудандық филиалдар бар, 20 мыңға жуық партия мүшесі бар

екенін, партия парламенттік партия болуды алға мақсат етіп отырғанын айтты. Тек қана аграрлық саламен айналысып қоймай, ауыл тұрғындарының урбанизацияны бастарынан көшкенін, олардың жай-күйіне, әлеуметтік және инженерлік инфрақұрылымының жағдайына тоқталып, ауылдағы жұмыссыздық деңгейінің артуына баса назар аударды.

«Қоғамның зор күш-жігерімен және мемлекеттің қомақты қаражат салуымен ауылдағы жағдай тұрақтандырылды. Алай-да, агроөнеркәсіптік кешен мен ауылдың әлеуеті әлі күнге дейін толық көлемде пайдаланылмай келеді. Жоғарғы сапалы, табиғи

ауылшаруашылық өнімдерін шығара отырып, біз шет елдерден әкелінген суррогат, ГМО тауарларды тұтынамыз.

Ауыл біздің дәстүрлі құндылықтарымыздың тамыры мен қайнар көзі, қиын уақытта халқымыздың мәдени кодын сақтай алатын моральдық және адамгершілік дәстүрлеріміздің өзегі» — деген партия филиалының төрағасы Қанат Бекеев дәстүрлі құндылықтарға негізделген ұлттық идеологияның жоқтығы өз бастаулары мен ұлттық бірегейлігінен алыстаған ұрпақты тудыратынын да айтты. Сондай-ақ, жеті бағыттан тұратын өз бағдарламасын ұсынды:

1. Халық рухын жаңғырту. Азаматтық өзіндік сана-сезімді жаңарту. Мемлекеттік тілді нығайту.
 2. Отбасы мен ананың рөлін арттыру.
 3. Жастар — өзгеріс факторы.
 4. Ауылды өркендету — мемлекеттік саясаттың стратегиялық мақсаты.
 5. Ауыл шаруашылығы — ел экономикасының жүрегі.
 6. Қуатты кәсіпкерлік — өркендеген ел.
 7. Сындарлы сыртқы саясат.
- Ақшабай Дүйсенұлы Керімбеков:** — Бес жылдан бері фермерлер одағын басқарып

келемін. Ауылшаруашылық мәселелері әрдайым көтеріліп келеді, бірақ, жолға қойылған дүниелер әлі де тиісті нәтижеге жете алмады. Қазіргі таңда ауылшаруашылық саласына үлкен көңіл бөлінуде. 2022 жылға бағдарлама дайындалуда, сол бағдарлама нәтижелі болсын дейміз. Алыс аудандарда инфраструктура, жол, интернет жоқ, бұл қалыппен ауыл шаруашылығын дамыту қиын. Біз «Ауыл» партиясымен бірігіп шаруашылықтағы басты үш мәселені айтып келеміз. Енді келешекте осы мәселелер шешілуге жақын, қазір бастысы қаржыландыру. Миллиардтаған қаржы бөлінгенімен, нәтижесі жоқ. Қаржыландыруға үлкен шаруашылықтар қол жеткізіп, кішігірім шаруашылықтар мыста қалып қояды. Сол себепті, шағын несие мәселесін де шеше алмай келеміз. Екінші, жанармай мәселесі. Бұл мәселе шешімін таппады. Өздеріңіз білесіздер, республикамызда жанар-жағармайдың бағасы аспандап тұр. Мұндай баға бірде-бір мемлекетте жоқ. Бұрындары 3-4 пайыз болса, қазіргі жағдайда ол 25-30 пайызға жетті. «Ауыл» партиясының бағдарламасында осы жанармай мәселесін көтеріп отыр. Оңтайлы шешімін табады деп сенеміз. Одан кейінгісі —

жер мәселесі. Барлығымызға белгілі жерді сату керек, жалға беру керек деген мәселе көтерілді. Осыған фермерлер одағы түгелімен қарсы тұрдық. Шетелдіктерге жалға беру деген дұрыс емес. Бұл мәселе де «Ауыл» партиясының бағдарламасында бар. Ал, енді ауыл инфраструктурасы. Ауыл тұрғындарының әлеуметтік жағдайын көтермей, жол жөндемей ауыл халқының жағдайын жақсарту мүмкін емес. Қазір көкейдегі ең үлкен проблема — сумәселесі. Осындай көкейкесті мәселелерді шешу үшін жұмыс істеуіміз қажет.

Айтақын Мұхамеди: — «Ауыл» партиясының жеті бағдарламасының ішіндегі ең құндылығы ауылдың мәдениеті, отбасы құндылығы, тіл мәселесі. «Айта, айта, Алтайды, Жамал апам қартайды» дегендей, біз 30 жылдан бері тіл мәселесін жырлап келеміз, бірақ, 30 қадам жер жылжыған жоқпыз. Алматы облысы Шалбай Құлмахановтың кезінде 2007 жылы іс-қағаздары мемлекеттік тілге көшкен. Сол кісі кеткеннен кейін істің бәрі кері кетті. Қазір қай жиынға барсаң да залда 99 пайыз қазақ, 1 пайыз өзге ұлт болса, біздің әкім-қаралар баяндаманы орыс тілінде де оқиды. Яғни, екі тілде жасайды. Бұдан кейін

біз қалай көркейеміз. Ауылдағы құндылық дейміз, тіпті қала іргесіндегі елді мекендердің өзінде мәдениет үйі жоқ. Ауыл мәдениетінің деңгейін осыдан ақ көруге болады. Отбасы құндылығы дейміз, екі күннің бірінде жастар ажырасып жатыр. Мына отбасы неке туралы заңды Парламентке қайта қарауға ұсыныс жасау керек. Алаяқтықпен айналысып жүрген әйелдер көп. Қарызданып, қауғаланып, отбасы білмей ақыры ажырасуға әкеледі. Бұл — ортадағы балаға психологиялық соққы болуда. Егер шаңырақтың шайқалуына әйел себепкер болса, әкесі баласын асырай алатын болса, баланы әке-шешесіне жығып беретін заң жасау керек. Отбасының құндылығын әйел сақтау керек. Егер қасындағы қосағымен ақылдасып отырмаса, одан жақсы отбасы шықпайды. Әдет-ғұрып, салт-дәстүрді мектепте қайтадан сіңіріп оқыту керек. Үлкенді сыйлауды қойдық. Бұл жерде ер азаматтың да кінәсі бар. Сол үшін отбасы неке туралы заңды қайта қарауға атсалысу керек.

Конференцияда интернет желісінің нашарлығына байланысты аймақтардан сөйлеген делегаттардың даусын ұнтаспаға жаза алмадық. Жиын соңында жергілікті мәслихатқа 81 кандидаттың тізімі ұсынылды. Сондай-ақ, «Нұр-Сұлтан» қаласында өтетін съезге облыстық партия филиалы атынан төрағаның баратыны да айтылды.

Келер жылдың 10 қаңтар күні Мәжіліс сайлауы мен жергілікті мәслихаттар сайлауы қатар өтеді. Ақиқатында бар мүмкіндік партиялар арасында Мәжіліс сайлауына екпін салып, мәслихаттар сайлауы елеусіз ғана өте салады. Ал, көпшілік партиялардың әлеуеті бұған жетпейтінін интернет желілері жазуда.

А. ДІНИСПАМ.

ЖОБА АЯСЫНДА

ТӘУЕЛСІЗДІККЕ АРТУ ЖАСАЛАДЫ

АЛМАТЫ ОБЛЫСЫНДА ҚАРАШАНЫҢ 16-Ы МЕН 16 ЖЕЛТОҚСАН АРАЛЫҒЫНДА 30 ЖОБА ЖҮЗЕГЕ АСЫРЫЛМАҚ. «ТӘУЕЛСІЗДІККЕ ТАРТУ» ДЕП АТАЛАТЫН ШАРА АЯСЫНДА ЖАҢА ҒИМАРАТТАР МЕН ТҰРҒЫН ҮЙЛЕР ҚОЛДАНЫСҚА БЕРІЛІП, БІРҚАТАР ІРІ КӘСІПОРЫН ІСКЕ ҚОСЫЛАДЫ. БҰҒАН ҚОСА «ТҰҒЫШ ПРЕЗИДЕНТ КҮНІ» ҚАРСАҢЫНДАҒЫ САЛТАНАТТЫ ЖИЙІН ЖӘНЕ ЖЫЛ САЙЫН ДӘСТҮРЛІ ТҮРДЕ ҰЙЫМДАСТЫРЫЛЫП КЕЛЕТІН «КӨШБАСШЫ», «САМҒАУ» БАЙҚАУЛАРЫНЫҢ ЖЕҢІМПАЗДАРЫ МАРАПАТТАЛАТЫН БОЛАДЫ. БҰЛ ЖӨНІНДЕ «JETISY MEDIA» АҚПАРАТТЫҚ АЛАҢЫНДА ӨТКЕН БАСПАСӨЗ-МӘСЛИХАТЫНДА ОБЛЫС ӘКІМІНІҢ ОРЫНБАСАРЫ РУСТАМ ӘЛИ МӘЛІМДЕДІ.

— Елбасының берген нұсқауларын жүзеге асыру мақсатында Тәуелсіздік жылдарында көптеген жұмыс атқарылды. Тұңғыш Президент Нұрсұлтан Әбішұлы бейбітшілік пен қоғамдық келісім қамтамасыз етілетін, қарқынды дамып келетін экономикасы бар заманауи прогрессивті мемлекет құруға үлкен мән берді. Еліміздің басты мерекелері қарсаңында ел Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев ақыл, ғылым, білім және еңбек уақыты келе жатқанын атап өтті. Ал келесі жылы Тәуелсіздік алғанымызға 30 жыл толады. Сондықтан биыл экономикалық және саяси реформалар, цифрландыру, адам құқықтарын қорғау, денсаулық сақтау мен білім беруді дамыту және қоршаған ортаны қорғау аясында шаралар барынша өткізілуі керек,— деген облыс басшысының орынбасары алдағы мерекелер қарсаңында қолға алынатын жобаларға кеңінен тоқталып, таныстырып өтті.

Айтуынша, биыл өңірде 1051 жобаны жүзеге асыруға 105 млрд. теңгеден астам

қаражат жұмсалған. Тұңғыш Президент күні мен еліміз үшін қастерлі де қасиетті мереке Тәуелсіздік күнін ұлықтау мақсатында атқарылатын 30 шараның аясында жаңа нысандар ашылып, ғимараттар мен тұрғын үйлер ел игілігіне берілмек. Солардың бірі — жалпы құны 47 млрд. теңге болатын Кербұлақ ауданындағы «Алацем» цемент зауыты. Кәсіпорын жылына 1 млн. 200 мың тонна цемент шығаруға қауқарлы. Қазір зауыт іске қосылуға негізінен дайын әрі онда 500 адам тұрақты жұмыспен қамтылатын болады.

Ашылатын жаңа нысанның тағы бірі — Талдықорғандағы халықаралық талаптарға сай салынып жатқан жабық жүзу бассейні. Аумағы 27 мың шаршы метрді құрайтын жүзу орнының құрылысына 11 млрд. теңгеден астам қаржы жұмсалған. Ғимараттың ішінде ересектер мен балаларға арналған бірнеше бассейн бар. Ең маңыздысы, мұнда алдағы уақытта ірі халықаралық сайыстармен қатар басқа да су спортынан түрлі жарыстар өтетін болады.

— Ерекше көңіл аударатын мәселелердің

бірі — жастардың болашағы. Президентіміз бұқаралық спортты дамыту мақсатында Елбасы Н.Назарбаевтың «100 спорт алаңы» тапсырмасын берген болатын. Соның негізінде алдағы бір ай көлемінде 7 ауданда ірі спорт орталықтары ашылады. Осыған орай 20 мыңнан астам адам тұрақты жұмысқа орналасады,— деді Р.Әли.

Сондай-ақ, ол қала маңындағы аймақтар мен ауылдық жерлерге ерекше назар аударылғанын атап өтті.

Мәселен, Талдықорған қаласы маңындағы «Шайқорған» және «Қызыл тас» саяжай секторларының тұрғындары үшін жалпы құны 595 миллион теңгені құрайтын екі жол көпірі ашылады. Елбасының Жарлығымен қалпына келтірілген Райымбек ауданында бүгінде халық саны көбейіп, шамамен 40 мың адамды құраған. Әкім орынбасары аймақтың дамуына өзіндік күш-жігерін қосатын екі мыңға жуық жастың өңірге оралып, сонда жұмыс атқаруы да жағымды жаңалықтардың бірі екендігін тілге тиек етті. Осыған орай Тәуелсіздік күні қарсаңында

шамамен 82 тұрғын үй, әкімшілік ғимараттар және басқа да әлеуметтік нысандар пайдалануға берілмек.

Сонымен қатар, биыл облыс аумағында 15 медициналық мекеме бой көтерді. Таяуда тағы 13 дәрігерлік орын пайдалануға беріледі деп жоспарлануда. Облыс әкімінің орынбасары осының барлығы халық тұрмысын жақсартуға бағытталған игілікті істер екендігін атап өтті.

Лина АЙДЫНҚЫЗЫ

БРИФИНГ

Алматы облысы «Достық үйі» Қоғамдық келісім орталығы бірқатар жобаны ел назарына ұсынбақшы. Бұл туралы «Jetisy Media» ақпарат алаңында өткен брифингте «Достық үйі» ҚКО директоры Сандуғаш Дүйсенова толық мағлұмат берді.

Ел назарына ұсынылған жобалардың алғашқысы — баламасы жоқ «Jer Janaty Jetisy» жобасы. Жоба әлеуметтік сауалнама арқылы белсенді ауыл жастарын іздестіріп, оларға кәсіпкерлікті оқыту және жаңа бизнес ашуға гранттар беру бағытында жүргізіледі. Ал оқу соңында қатысушыларға сертификаттар беріліп, жобаны ұйымдастырушылар мен кураторлар жас кәсіпкер бизнесін қолдау және алға жылжыту бойынша көмек көрсетеді.

— Жобаны құруға жас ұрпақ арасындағы этносаралық қақтығыстар түрткі болды. Мұндай қақтығыстардың басты себебі — жастар арасында орын алған жұмыссыздық мәселесі. Айталық, Қарағанды, Масанчи мен Шонжы қалаларында үш ірі қақтығыс орын алды. Мұндағы қозғаушы күш — ауыл жастары. Жылдар бойына жинақталған төлем қабілетсіздігі және олардың тәртіпсіздігі адам өлімі мен этникалық топтар арасында үлкен қақтығыстарға алып келді. Бұл оқиғалар басты проблема — этносаралық айырмашылықты жеңу үшін тың идеялардың жоқтығын ашты. Осыған орай біз жұмыстың жылдам емес, тиімді моделін ұсынамыз,— деді Сандуғаш Елубайқызы.

Сондай-ақ, ол Қазақстан халқы Ассамблеясы әлі күнге дейін этносаралық саладағы мемлекеттік саясатты табысты жүзеге асырудың маңызды құралы екенін де атап өтті. Сондықтан ол біздің елде мекендейтін барлық этностың өзара іс-қимылын қамтамасыз ететін тиімді алаң болып қала бермек.

Ұсынылған келесі шара — «Made in Jetisy» фестивалі. Бұл — шағын кәсіпкерлердің әлеуетін, жаңа бизнес идеяларды, тәжірибе алмасуды, этностардың Қазақстандық күн тәртібіне кіруін және кәсіпкерлікке оқытудағы

БІРҚАТАР ЖОБА ел назарына ұсынылмақ

— Фестиваль аясында «Іс-керлік мектеп» алаңы жұмыс істейтін болады. Жас кәсіпкерлер арасында кеңес беру және бейресми қарым-қатынас арқылы ұйымдастырушылар ең батыл бизнес-идеялардың туындауына әсер етуі мүмкін. Сонымен қатар, фестиваль аясында кәсіпкерлер

жаңа тәсілдемені көрсетуге бағытталған. Фестивальдің мақсаты — шағын бизнеспен айналысатын және көп жағдайда үй өндірісінде отырған тұлғаларға жаңа деңгейге көшуі ынталандыру болса, ұлтаралық келісімді нығайту да осы жобаның ажырамас бөлігі ретінде назарға алынған.

Бұған қоса, жобаның негізгі міндеті — Жетісу өңірінің этномәдени орталықтарының алуан түрлілігін көрсету, сондай-ақ түрлі этнос өкілдері арасында кәсіпкерлерді ынталандыру және қолдау. Жобада түрлі тақырыптар қарастырылмақ. Атап айтсақ, үйдегі бірегей өндіріс, халық шығармашылығы, инновациялар мен мәдениет және жаңа технологияларды енгізу сынды бағыттарды қамтитын фестивальге Алматы облысының 17 ауданы мен 3 қаласы қатыса алады.

Қойлық қаласында өткізу жоспарланған. Форум соңында «Этно-мода» байқауы өтеді, оның барысында түпнұсқалық және қайта жаңартылған костюмнен бастап, суретшілердің, модельерлердің, дизайнерлер мен стилисттердің футуристік, фантастикалық туындыларына дейін киімдегі этникалық стильдің барлық бағыттары ұсынылмақ. Байқауға Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы елдерінің жоғары және орта білім беру мекемелерінің дизайнерлері, оқытушылары мен студенттері қатысады деп жоспарлануда.

Ұлттар арасындағы ынтымақтастықты насихаттайтын жобалар қатарында аймақтың тарихи мен мәдениетін көпке көрсету де назардан тыс қалмаған. Соның айқын дәлелі ретінде «Этно-ауыл Jaiiau» жобасы ұсынылып отыр. Мұндағы мақсат — облыс аумағында этно-ауыл құру арқылы қоғамға өткен тарихты көрсету, елдің тарихи-мәдени мұрасын насихаттау.

— Жобаны іске асыра отырып, елдің тарихи және мәдени мұрасын насихаттауға, құнды салт-дәстүрлер мен әдет-ғұрыптардың, ел рухани қазынасының ұлғаюына үлкен ықпал етуге мүмкіндігіміз бар. Кешенде түрлі этностың тағамдары, салт-дәстүрлері, сондай-ақ ұлттық киімдері ұсынылатын болады. Елді мекендейтін барлық этностардың этно ауылы қандай-да бір жолмен қазақ халқының ұлттық идеологиясына қызмет етуі керек,— деген Сандуғаш Дүйсенова жоба облыстың туризм саласын дамытуға барынша септігін тигізетіндігін жеткізді.

Сондай-ақ, ол аталған жобаларды жүзеге асыру үшін белсенді түрде жұмыстар жүргізілуде екенін, мекеме тарапынан алдағы уақытта атқарылар істер әлі де барын тілге тиек етті.

Л. КӘЛІМХАН.

Дүйсенбі - Понедельник, 23 қараша

ҚАЗАҚСТАН

КТК

06.00, 04.10 Өнұран
06.05 «Азамат».
06.35«Masele»
07.15 «Қанатты барыс тура-
лы аңыз»
08.00 «Tansholpan»
10.00, 18.00 «Келін Өні»
12.00 «Көзайым»
13.00«Теледәрігер »
14.00 «Apta»
15.00«Шабдалы 18»
16.00«Атамекен»
16.30«Тұлға»
17.00, 20.00, 01.30 AQPAPAT
17.15«Қызық екен...»
20.35 «Ashyq alan»
21.30 «Шабдалы 18»
22.30 Т/х «Фатмагүл»
00.00«Жүзден жүйрік»
02.15 «Ashyq alan»
03.10«Теледәрігер »
04.00 «Ауылдастар»

07.05«Мәссаған»KZ
07.30«Дау-дамайсыз»
қайталау
08.00,01.20«Нулевой цикл»
11.20«Наставник»
15.30«Свои бывшие»
16.00 «Жанған үміт»
17.00 Т/х «Ұлаудан басқа
амал жоқ»
18.10 Т/х «Кектен туған ма-
хаббат»
19.30 Кешкі жаңалықтар
20.00 Астарлы ақиқат
21.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
21.40 «Шеф»
02.45 Астарлы ақиқат
03.30Т/х «Кектен туған ма-
хаббат»
04.20-05.20 Т/х «Қара теңіз»

ЖЕТИСУ

ХАБАР

06.00 «Қызық times»
07.00 «Буба»
09.15 «Тұншыққан сезім»
10.20,23.30Т/с
«Құсайыновтар.Өмір жолы»
12.00 Жаңалықтар. Новости
12.30 «COVID-19.
Халықаралық сарапшылар
Алмаз Шарманмен»
13.10 Т/с «Чужое гнездо»
14.00 Т/с «Дети сестер»
15.00 «Бүгін» Тікелей эфир
16.00 Т/х «Алпыстан асып
барамын»
17.00 «Qalamaimyn»
20.00 Қорытынды
жаңалықтар
20.30 «Сайлау 2021».
21.00 Итоги дня
21.40 Ток-шоу «Хабарлас»
01.50 «Әсем әуен»

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей
эфир/
09.00 TV-сабақ
18.00 Жаңалық
18.15 Новости
18.35 «Сыралғы» /тікелей эф
ир/
19.20 «Саулықтың сыры»
19.30 «Дәрігер кеңесі» /
тікелей эфир/
20.00 «Ковид шолу»
20.10 «Ковид обзор»
20.15 «Абай-175»
20.30 Қорытынды жаңалықтар
21.00 «Әдебиет пен адамзат»
21.30 Итоговые новости
22.00 Телесериал «Бәрі де
анам жайлы» (45-серия)
22.35 «Онлайн сұхбат»
23.15 Новости
23.40 Жаңалықтар

АСТАНА

06.00 «Ән мен әзіл»
06.30 «Күлдірген»
07.00 «Үздік әзілдер»
08.00М/ф «Маша и медведь»
09.50, 22.00 Т/х «Кекеш
келін»
11.20, 21.00 Т/с «Сүлеймен
сұлтан»
12.30,23.10 Т/х «Ұлы әмірші
куаң Ге То»
14.00 «Сепециальный ре-
портаж»
14.15 Д/ф«Герои Великой
Победы»
14.45 Т/с «Ментовские
войны»
16.00 «Келіндер»
18.00 Т/Х «Білгісіз жан»
20.00,02.00 ASTANA TIMES
02.50 «Біреудің есебінен»
деректі драма
03.35 «KazNet»
04.40 Т/с «Қош келдіңіз»
05.30 «Отбасы»

31 КАНАЛ

05.58 ҚР Өнұраны
06.00 «Неге?»
07.10 шоу«Экстарсенсы про-
тив детективов »
09.00 «Астерикс и Обеликс в
Британии»
08.00 шоу«Экстарсенсы про-
тив детективов »
11.30 «Первый
мститель:противостояние»
12.30 «Шпион по соседству»
15.00 «Кел, татуласайық»
18.00 шоу«Экстарсенсы про-
тив детективов »
20.00 Информбюро
21.00 «Четвертая смена»
22.10 «Ганга»
00.15 «Кел, татуласайық»
02.30 Алдараспан,
Нысана,Шаншарәзілдері
04.00 «Ризамын»
05.00 Әзіл студия

ЕВРАЗИЯ

06.00 Т/х «Последнее коро-
левство»
07.00 «Той заказ»
07.30 «BastyBagdarlama»
08.00 «Доброе утро»
11.00 «Жить здорово!»
12.00 «Qoslike»
15.40«На самом деле»
16.40«Пусть говорят»
18.00 «Басты Жаңалықтар»
18.45 «Пендеміз ғой»
20.00 «ГЛАВНЫЕ НОВО-
СТИ»
20.50 «Лихач»
22.00 «П@УТИНА»
22.50 «Хиромант.Линии
судеб»
01.25«Вечерний Угрант»
02.10 «П@УТИНА»
02.55«Пендеміз ғой»
03.55Т/х Той заказ»
04.40 «Ұшқалақ»

Сейсенбі - Вторник, 24 қараша

ҚАЗАҚСТАН

КТК

06.05 «Азамат» деректі
фильм
06.30, 17.00, 20.00, 00.00
AQPAPAT
07.05 «Питер Пэн» М/х
08.00 «Таңшолпан»
10.00, 18.00 «Келін әні»
12.00, 17.15 «Қызық екен»
13.00 «Теледәрігер»
14.00 «Тәлім TREND»
14.55 «Аңызбен астасқан
Маңғыстау»Д/ф
15.00, 21.30 Т/х «Шабдалы
18».
16.00 «Жан жылуы»
16.25, 04.00 «Ауылдастар»
20.35, 01.00 «Ashyq alan»
22.30 Т/х «Фатмагүл»
00.00 «Жарқын жүздесу».
01.50 Футбол. Ұлттар лига-
сы ПСЖ-РБ ЛЕЙПЦИГ

22.00, 02.10 «П@УТИНА»
22.50 «Лихач» продолжение
00.35 Ночной кинотеатр.
«Хиромант. Линии судеб»
02.50 «Ұшқалақ»

ХАБАР

06.00 «Қызық таймс»
08.30 М/с «Буба»
09.15, 17.00 Тұсаукесер
«Qalamaimyn»
10.20, 23.20 Т/х
«Құсайыновтар. Өмір жолы»
12.00 Жаңалықтар. Новости
12.30 «COVID-19.
Халықаралық сарапшылар
Алмаз Шарманмен»
13.10 Т/с «Чужое гнездо»
14.00 Т/с «Дети сестер»
15.00 «Бүгін» Тікелей эфир
16.00, 21.40 Т/х «АЛПЫ-
СТАН АСЫП БАРАМЫН»
18.00 Т/х «КӨКЖАЛ»
20.00 Қорытынды
жаңалықтар
20.30 «Народный кон-
троль» Тікелей эфир
21.00 Итоги дня
22.30 Т/с «Тұншыққан
сезім»
01.50 «Әсем әуен»

ЖЕТИСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей
эфир/
09.00 TV-сабақ
18.00 Жаңалық
18.15 Новости
18.35 «Сыралғы» /тікелей
эфир/
19.20 «Саулықтың сыры»
19.30 «Сегодня» /прямой
эфир/
20.00 «Ковид шолу»
20.10 «Ковид обзор»
20.15 «Абай-175»
20.30 Қорытынды
жаңалықтар
21.00 «Арнайы репортаж»
21.30 Итоговые новости
22.00 Телесериал «Бәрі де
анам жайлы» (46-серия)
22.35 «Онлайн сұхбат»
23.15 Новости
23.40 Жаңалықтар

АСТАНА

06.00 «Ән мен әзіл»
06.30 «Күлдірген»
07.00, 17.30 «Үздік әзілдер»
08.00, 14.20 М/ф «Маша и
медведь»
09.50, 22.00 Т/х «Кекеш
келін»
11.20, 21.00 Т/с «Сүлеймен
сұлтан»
12.30, 23.10 Т/х «Ұлы әмірші
Куаң Ге То»
14.15 Д/ф «Герои Великой
Войны»
14.45, 03.55 Сериал «Мен-
товские войны»
16.00, 00.40 «Келіндер»
18.00 Т/х «Белгісіз жан»
20.00,01.50 ASTANA TIMES
20.55 Loto 5/36. Прямой
эфир
02.50 «Біреудің есебінен»
деректі драма
03.35 «KazNet»
04.40 «Қош келдіңіз»
05.30 «Отбасы»

31 КАНАЛ

06.00 Ризамын
06.20, 02.30 Алдараспан,
Нысана, Шаншар әзілдері
06.50 Информбюро (повтор)
07.50, 22.10 Т/с «Ганга»
10.00 «Whats up?»
11.15, 21.00 Т/с «Четвертая
смена»
12.25 «Инквизитор»
15.00 «Кел, татуласайық»
18.00 «Экстрасенсы-
детективы»
20.00 Информбюро
00.15 «Кел, татуласайық»
04.00 Ризамын
05.00 Әзіл студия

ЕВРАЗИЯ

06.00, 02.55 Т/х «Последнее
королевство»
06.45, 03.40 «Той заказ»
07.15, 18.00 «Басты
жаңалықтар»
08.00 «Доброе утро»
11.00 «Жить здорово»
12.00 «Qoslike»
15.40 «На самом деле»
16.40 «Пусть говорят»
18.45 Пендеміз ғой
20.00 «ГЛАВНЫЕ НОВО-
СТИ»
20.50 Т/с «Лихач»

7 КАНАЛ

06.00 «Қуырдақ»
06.20 «Гу гу гәп»
06.45 Т/х «Әкесінің баласы»
07.20 «Айна-online»
07.50, 22.25 Т/х «Әлиф»
09.00,17.00 Т/с «Тайны
госпожи Кирсановой»
10.10, 18.15 Т/с «Вдова»
12.40 «KZландия»
13.00, 20.20, 02.10 Т/х
«Жалдамалы қалындық»
14.00, 03.10 Т/х «Азулы
әулет»
15.10 Скетчком «Q-елі»
16.00, 23.20 Т/с «ОСКОЛ-
КИ»
21.20, 03.00 Т/х «Солдат
пен салауат»
21.50 «Ата-ана бала-шаға»
00.40 Х/ф «Двойной удар»
04.45 «Өз ойым»

Сәрсенбі - Среда, 25 қараша

ҚАЗАҚСТАН

КТК

06.05 «Азамат» Д/ф
06.30, 14.00,17.00, 20.00,
00.00 AQPAPAT
07.05 «Питер Пэн». М/х
08.00 «Tansholpan»
Тікелей эфир
10.00, 18.00 «Келін әні»
12.00 «Дәстүр даналары»
13.00 «ТЕЛЕДӘРІГЕР».
Тікелей эфир
14.00 «Жарқын жүздесу».
Ток-шоу
15.10, 21.30 Т/х «ШАБДА-
ЛЫ 18».
16.00 «KELBET»
16.25 «Ауылдастар».
17.15 «Қызық екен»
20.35 «Ashyq alan»
22.30 Т/х «Фатмагүл».
00.00 «Қымбат жандар»
00.50 «Ashyq alan»
01.50 ФУТБОЛ.ҰЛТТАР
ЛИГАСЫ. Тікелей эфир

ХАБАР

06.00 «Қызық times»
07.00 М/с «Буба»
09.15, 17.00 Тұсаукесер!
«Qalamaimyn»
10.20, 23.20 Т/с
«ҚҰСАЙЫНОВТАР. ӨМІР
ЖОЛЫ»
12.00 Жаңалықтар. Но-
вости
12.30 «COVID-19.
Халықаралық сарапшылар
Алмаз Шарманмен»
13.10 Т/с «Чужое гнездо»
14.10 Т/с «Дети сестер»
15.00 Тұсаукесер! «Бүгін».
Тікелей эфир
16.00, 21.40 Т/с «Алпыстан
асып барамын»
18.00 Т/х «Көкжал»
20.00 Қорытынды
жаңалықтар
20.30 Арнайы репортаж.
Сайлау 2021г.
21.00 Итоги дня
22.20 Т/х «ТҰНШЫҚҚАН
СЕЗІМ»
23.15 Вечер профессио-
нального бокса. Трансля-
ция из Минска
01.00 «Әсем әуен»

АСТАНА

06.00 «Ән мен әзіл»
06.30 «Күлдірген»
07.00, 16.55 «Үздік
әзілдер»
08.00, 14.40 М/ф «Маша и
медведь»
10.00, 22.00 Т/х «Кекеш
келін»
11.20, 21.00 Т/с
«Сүлеймен сұлтан»
12.30, 23.10 Т/х «Ұлы
әмірші Куаң Ге То»
14.00 Специальный ре-
портаж
14.15 Д/ф «Герой Великой
Победы»
14.45 Т/с «Ментовские
войны»
16.00 «Келіндер»
18.00 Т/х «Белгісіз жан»
20.00,01.10 ASTANA TIMES
20.55 LOTO 6/49
02.50 «Біреудің есебінен»
03.35 «KazNet»
04.40 «Қош келдіңіз»
05.30 «Отбасы»

ЕВРАЗИЯ

06.00 Т/х «Последнее
королевство»
06.45 «Той заказ»
07.15 «Басты жаңалықтар»
08.00 «Доброе утро»
11.00 «ЖИТЬ ЗДОРОВО!»
12.00 «Qoslike»
15.40 «НА САМОМ ДЕЛЕ»
16.40 «Пусть говорят»
18.00, 02.25 «Басты
жаңалықтар»
18.45 «Пендеміз ғой»
20.00 «ГЛАВНЫЕ НОВО-
СТИ»
20.50 Т/с «Лихач»
22.00 «П@УТИНА»
22.50 «Лихач» продолже-
ние

00.35 Х/ф «ХИРОМАНТ.
ЛИНИИ СУДЕБ»
01.25 «Вечерний ургант»
02.00 «П@УТИНА»
02.45 «Пендеміз ғой»
03.45 «Той заказ»
04.10 «Ұшқалақ»

КТК

07.05 Кешкі жаңалықтар
07.30 «Саодат» Т/х
09.00 «Мерекелік концерт»
09.30 НОВОСТИ
10.10 «ЖЕНА ПОЛИЦЕЙ-
СКОГО»
11.20 «Шеф» криминальная
драма
15.30 «Свои бывшие»
16.00 «Жанған үміт» Т/х
17.00 «Ұрлаудан басқа амал
жоқ»
18.00 «Кектен туған махаб-
бат»
19.30 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР
20.00 «Астарлы ақиқат»
21.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
21.40 «ШЕФ» криминальная
драма
01.20 «ЖЕНА ПОЛИЦЕЙ-
СКОГО»
02.05 «Астарлы ақиқат»
02.50 «Кектен туған махаб-
бат»

ЖЕТИСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей
эфир/
09.00 TV-сабақ
18.00 Жаңалық
18.15 Новости
18.35 «Сыралғы» /тікелей
эфир/
19.20 «Саулықтың сыры»
19.30 «Бүгін» /тікелей эфир/
20.00 «Ковид шолу»
20.10 «Ковид обзор»
20.15 «Жұмыспен қамту жол
картасы»
20.30 Қорытынды
жаңалықтар
21.00 «Экорейд»
21.30 Итоговые новости
22.00 ТелеТ/с «Бәрі де анам
жайлы» (47-серия)
22.35 «Онлайн сұхбат»
23.15 Новости
23.40 Жаңалықтар

31 КАНАЛ

06.00 Ризамын (каз)
06.20, 02.35 Алдараспан,
Нысана, Шаншар әзілдері
(каз)
06.50 Информбюро
07.50, 22.15 Т/с «Ганга»
10.00 «Whats up»
11.15, 21.05 Т/с «Четвертая
смена»
12.25 Т/с «Коп»
15.00 «Кел, татуласайық»
18.00 «Экстрасенсы детек-
тивы»
20.00 Информбюро
00.20 «Кел, татуласайық»
04.00 Ризамын
05.00 Әзіл студия

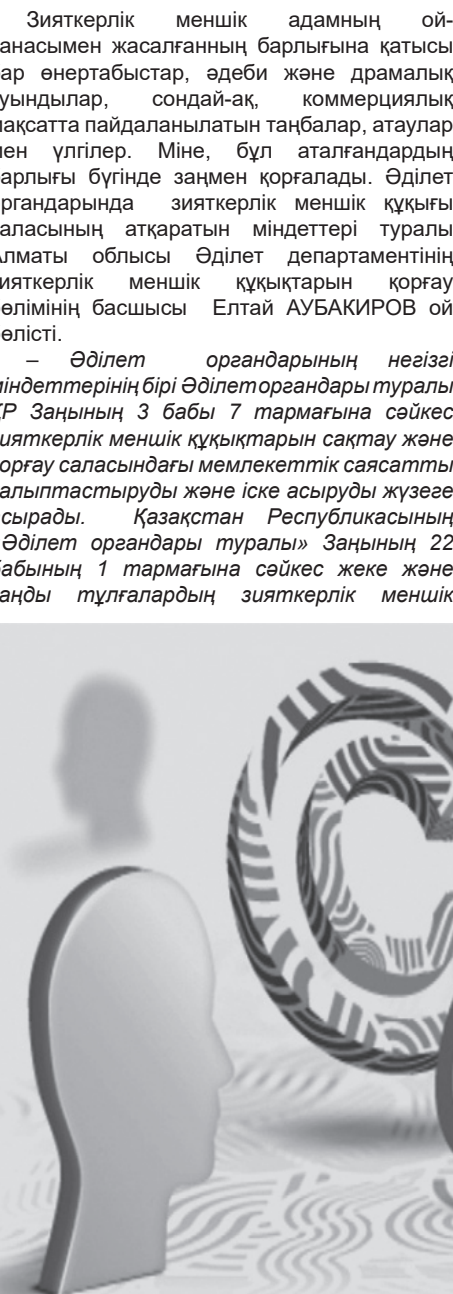
7 КАНАЛ

06.00 «Қуырдақ»
06.10 «Гу гу гәп»
06.45 Т/х «Әкесінің баласы»
07.20, 01.40 «Айна-online»
07.35, 22.20 Т/х «Әлиф»
09.00, 17.10 Т/с «Тайны
госпожи Кирсановой»
10.10 Т/с «Вдова»
12.40 «KZландия»
13.00, 20.20 Т/с «Жалдама-
лы қалындық»
14.00, 02.50 Т/х «Азулы
әулет»
15.00 Скетчком «Q-елі»
16.00 Т/с «Осколки»
17.10 Т/с «Мама детектив»
18.15 Т/с «Черная лестни-
ца»
21.20, 03.00 Т/х «Солдат пен
салауат»
22.00, 03.40 Т/х «Минус 750»
00.40 «Вокруг света за
монетой»
04.50 «Өз ойым»

СІЗ НЕ ДЕЙСІЗ?

ЗИЯТКЕРЛІК МЕНШІК ЗАҢМЕН ҚОРҒАЛАДЫ

«ЗИЯТКЕРЛІК МЕНШІК»
ТЕРМИНІ ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ЗАҢЫНА 90-ЖЫЛДАРДЫҢ
БАСЫНДА КІРДІ. ЕЛІМІЗ
ТӘУЕЛСІЗДІГІН АЛҒАННАН
БАСТАП, ДҮНИЕЖҮЗІЛІК
ҚАУЫМДАСТЫҚТЫҢ
ТОЛЫҚҚАНДЫ МҮШЕСІ
БОЛДЫ, СОЛ АРҚЫЛЫ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҚАТЫНАСТАРДА ӨЗІНЕ
СӘЙКЕС ҚҰҚЫҚТАР МЕН
МІНДЕТТЕРДІ ҚАБЫЛДАП
ОТЫР. СОЛАРДЫҢ БІРІ
ЗИЯТКЕРЛІК МЕНШІКТІ
ҚОРҒАУ. ҚАЗАҚСТАН
ДҮНИЕЖҮЗІЛІК ЗИЯТКЕРЛІК
МЕНШІК ҰЙЫМЫНЫҢ МҮШЕСІ,
СОНДЫҚТАН ДА ЗИЯТКЕРЛІК
ЕҢБЕК ӘРБІР АЗАМАТТЫҢ
ЖЕКЕ МЕНШІГІ.

құқығы саласындағы заңнама талаптарын сақтауын тексеруді мемлекеттік бақылау Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес тексеру нысанында жүзеге асырылады. Заң талаптары бұзылған жағдайда әкімшілік жауапкершілік көзделген. Әкімшілік жауапкершілікке заңмен

белгіленген жасқа жеткен жеке тұлға немесе заңды тұлға жатады, яғни кәсіпкерлер немесе азаматтар болуы мүмкін.

Зияткерлік меншік құқығы саласында мынадай заңнамалар қолданылады. Қазақстан Республикасының «Әділет органдары туралы», ҚР «Азаматтық кодексі», «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы», «ҚР Патенттік Заңымен», «Тауар таңбалары, қызмет көрсету белгілері және тауарлардың шығу жері атаулары туралы», «ҚР Кәсіпкерлік кодексі». Осы орайда, тауар белгісі немесе қызмет көрсету белгісі туралы да мәлімет беріп өтейін. Тауар белгісі, қызмет көрсету таңбасы (бұдан әрі – тауар белгісі) – осы Заңға сәйкес тіркелген немесе Қазақстан Республикасы қатысатын халықаралық шарттарға орай тіркеусіз қорғалатын, бір заңды немесе жеке тұлғаның тауарларын (көрсететін қызметтерін) басқа заңды немесе жеке тұлғаның біртектес тауарларынан (көрсететін қызметтерінен) ажырату үшін қызмет ететін белгі. Негізінде, таңбалар ерте заманнан адамзат өмірінде болған. Қазақ тарихында малды таңбалау немесе рулық таңбалар көптеп кездеседі. Заман өтіп уақыт ауысуына орай таңбалар қолданылуы да дамып өзгеріп отырды. Тауар таңбасы тауар саясатының бөліктері болып саналады. Тауар таңбасы сол тауарға өндірушінің толық құқығы барлығын және оның сапалылығын білдіреді. Бұл өз кезегінде өндірушінің жауапкершілігін арттырып, тұтынушының тауарға деген сенімін туғызады. Тауар белгісі үлкен экономикалық мәнге ие бола отырып, фирма меншігінің немесе адамның құнды объектісіне айналады. Ірі компанияларда оның құны миллиондаған, кейде миллиардтаған ақшамен бағаланады. Тауар маркасының құны фирманың материалдық емес активтеріне кіретіндіктен, олардың шамасы пайдамен бірдей құнды капитал

тауар иесінің келісімінсіз, ешкім пайдалана алмайды. Оны тіркеу «Ұлттық зияткерлік меншік институты» республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнында, оның өңірлердегі өкілдіктерінде жүргізіледі. Сіздің тауар белгіңізді келесі бір адамдар қолданбау үшін барлық құқық сізде болу қажет. Мұндай мүмкіндікке тек құзырлы органда тіркеуден өткеннен кейін ғана ие боласыз. Сондай-ақ, тауар таңбасының иесі заң бұзушыдан шығындарын өтеуді талап етіп, оны жауапкершілікке тартуға құқылы. Тауар таңбасы ретінде бейнелеу, сөз, әріп, цифр, көлем белгілері және өзге де белгілер немесе бір тұлғалардың тауарлары мен қызметтерін басқа тұлғалардың біртектес тауарларынан немесе қызметтерінен ажыратуға мүмкіндік беретін олардың аралас үлгілері тіркелуі мүмкін. Тауар белгісінің тіркелуін қолдануы қандай жағайларда тоқтатылады? Біріншіден, қолданыстағы Заңмен көзделген оның қолданылу мерзімінің аяқталуына байланысты. Екіншіден, тауар белгісі иесінің – жеке тұлғаның кәсіпкерлік қызметінің тоқтатылуына немесе оның қайтыс болуына, заңды тұлғаның таратылуына орай. Үшіншіден, тауар белгісі иесінің одан бас тартуы туралы берген жазбаша арызы негізінде. Сонымен қатар, заңның талабына сәйкес тауар белгісі пайдаланылмаған жағдайда. Осы тұста тауар таңбасы иелерінің немесе тауар шығарылған жер атауын пайдалану құқығын бұзған тұлғалардың міндеттері туралы айтсам. Тауар таңбасын немесе тауар шығарылған жер атауын не араласып кеткен дәрежеге дейін онымен ұқсас белгіні заңсыз пайдаланған тұлға: жолсыздықты тоқтатуға және тауар таңбасының немесе тауар шығарылған жер атауын пайдалану құқығы иесіне ол шеккен залалдың орнын толтыруға, дайындалған тауар таңбасының немесе тауар шығарылған жер атауының кескінін жоюға, тауардан, оның бумасынан, бланкілерден немесе басқа құжаттамадан заңсыз пайдаланылатын тауар таңбасын немесе тауар шығарылған жер атауын, сондай-ақ араласып кеткен дәрежеге дейін олармен ұқсас белгіні алып тастауға міндетті. Бұл талапты орындау мүмкін болмаған жағдайда тиісті тауар Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен жойып жіберілуге тиіс.

Қазақстан Республикасында тауар белгілерін құқықтық қорғау. Заңда

белгіленген тәртіпте оларды тіркеу негізінде, сондай-ақ Қазақстан Республикасының халықаралық шарттарына орай тіркеусіз беріледі. Тауар белгілерін құқықтық қорғау жеке немесе заңды тұлғаларға беріледі. Тауар белгісіне құқық Қазақстан Республикасының Тауар белгілерінің мемлекеттік тізілімінде тіркеу туралы жазбамен куәландырылады. Сондай-ақ, Қазақстан Республикасының Тауар белгілерінің мемлекеттік тізілімінен үзінді көшірмемен расталады.

Тауар белгісінің иесі куәлікте көрсетілген тауарлар мен қызметтерге қатысты өзіне тиесілі тауар белгісін пайдалану мен оған иелік етудің аурықша құқығына ие болады. Қазақстан Республикасында қорғалатын тауар белгісін оның иесінің келісімінсіз ешкім де пайдалана алмайды. Тауар таңбасын шет елдерде тіркеу тәртібі туралы айтсам: Қазақстан Республикасының заңды және жеке тұлғалары тауар таңбасын шет елдерде тіркеуге немесе оны халықаралық тіркеуден өткізуге құқылы. Тауар таңбасын халықаралық тіркеуден өткізуге өтінім сараптама жасау ұйымы арқылы беріледі. Тауар шығарылған жер атауын шет елдерде тіркеу ол Қазақстан Республикасында тіркеліп, осы тауар шығарылған жер атауын пайдалану құқығы алынғаннан кейін жүргізіледі.

Сөз орайында, облыс көлемінде биылғы жылы атқарылған жұмыстарға да тоқталып өтсем. Биыл елде орын алған індетке байланысты жұмыс та біраз өзгеше болды. Басында абдырап қалсақ та, бірден жаңа форматта онлайн жұмыс жасауға үйренісіп кеттік. Өмірімізге жаңалық әкелген жаңа технология мен электронды меңгеру қажеттілігін түсіндік. Ағымдағы жылдың 9 айында 300-ге жуық онлайн шара ұйымдастырылды (әлеуметтік желі, ұялы телефон көмегімен). Атап айтқанда зияткерлік саласындағы заң бұзушылықтарды болдырмау және ӘҚТК 158 бабының талаптарын түсіндіруге байланысты «TKM international consulting», «Kulan Oil», «Colgate-Palmolive Company», «Болотов&Партнерс», «Легалмакс», өкілдерімен тауар таңбасын заңсыз қолдану, облыс аумағындағы брендтік тауарлардың контрафактілік жолмен таралуына жол бермеу және заң бұзушылықтар анықталған жағдайда әділет органдарымен бірлесе шаралар атқару қарастырылды.

Тамыз айында «Атамекен» ҰКП Алматы облыстық филиалында бизнес бастау мемлекеттік бағдарламасы аясында білім алып, өз ісін бастаушылармен кездесу өткізілді. Сонымен қатар тауар таңбасы, өз кәсібін ашқанда жеке логотип алу арқылы кәсібін жарнамалау тақырыптарында кеңес өтті. Кеңесте Алматы облысы Әділет департаментімен «Атамекен» ҰКП Алматы облыстық филиалы арасында меморандумға қол қойылып, алдағы уақытта тұрақты дәріс оқуға қол жеткізілді. Жалпы, алдағы уақытта осы салада табысты жұмыстарды атқару көзделген.

P.S. Зияткерлік меншікті дамыту үшін алдымен осы саладағы құқықты қамтамасыз ету қажет. Жыл сайын зияткерлік меншік құқығын бұзу фактілері өсуде. Себебі, зияткерлік меншік объектілерінің ауқымы да заман талабына сай жылдан-жылға еселеп көбеюде. Ендеше, ғылым, әдебиет және өнер туындыларын коммерциялық негізде пайдаланатын тұлғалардың құқықтық сана деңгейін көтеру – басты мақсаттардың бірі ретінде қала береді.

С. БАЗАРҚҰЛОВА.

ПОЛИТИКА

РОТАЦИЯ ДЛЯ «СЛУГ НАРОДА»

КАК СООБЩИЛИ В ПРЕСС-СЛУЖБЕ ВЕДОМСТВА, 13 НОЯБРЯ ГЛАВОЙ ГОСУДАРСТВА ПОДПИСАН УКАЗ, ПРЕДУСМАТРИВАЮЩИЙ ВНЕСЕНИЕ ИЗМЕНЕНИЙ В НЕКОТОРЫЕ АКТЫ В СФЕРЕ ГОССЛУЖБЫ.

"Так, впервые введен институт ротации политических служащих (ранее ротация применялась только к административным служащим). Политические служащие будут ротироваться каждые четыре года со дня их назначения на занимаемую должность", - рассказали в агентстве.

При этом по решению руководителя соответствующего госоргана срок пребывания политического служащего на занимаемой должности может быть продлен на два года. Последующее же продление на два года будет возможно только по решению Национальной комиссии по кадровой политике при Президенте.

"Таким образом, максимальный допустимый срок пребывания политических служащих на занимаемой должности не будет превышать восьми лет. Институт ротации политических служащих будет введен с 1 января 2021 года", - добавили в ведомстве.

Также данным указом внесены дополнения в порядок ротации служащих корпуса "Б". Так, введена межрегиональная

ротация руководителей управлений акиматов (ранее их ротация была возможна только в пределах одного акимата). При этом подобная ротация будет проводиться по согласованию с Агентством в целях недопущения в акиматах командных перемещений.

Кроме того, введена добровольная ротация служащих корпуса "Б", не менее трех последних лет занимающих определенные руководящие должности, в том числе работающих в разных госорганах. При этом подобная ротация будет возможна только в иную административно-территориальную единицу.

"Право отказа от ротации предоставлено служащим, которым осталось три года и менее

до достижения пенсионного возраста. Основными целями ротации являются повышение эффективности деятельности госорганов, профилактика коррупционных правонарушений, а также развитие и эффективное использование профессионального потенциала и управленческого опыта служащих", - отметили в пресс-службе.

Также данным указом введена возможность назначения служащих корпуса "Б" внутри госорганов в порядке перевода. Так, госслужащие в порядке перевода могут быть назначены на иную равнозначную должность внутри государственного органа, а также на вышестоящую должность при наличии стажа не менее двух последних лет на нижестоящей должности в данном госоргане. Отмечается, что данное изменение способствует карьерному продвижению госслужащих внутри госорганов.

К. ФАЙФЕР

МЕДИА

НОВЫЙ ТЕЛЕКАНАЛ ПОЯВИЛСЯ В КАЗАХСТАНЕ

Казахстанские телезрители вскоре получат доступ к новому телеканалу «Халык Арна», офис которого был торжественно открыт в Алматы. Здесь зрители смогут узнать все о религии, истории и национальных традициях казахского народа. Новый вещательный ресурс основан на базе Духовного управления мусульман Казахстана, сообщает телеканал «Алматы».

Церемонии открытия телеканала «Халык Арна», офис которого расположен в Наурызбайском районе Алматы, посетили общественные деятели и мэтры отечественного телевидения, а также председатель ДУМК, Верховный муфтий Наурызбайкалы Таганулы. «Наша цель — пропагандировать среди населения наши обычаи, традиции, историю, этот канал будет служить народу. Также канал будет нести воспитательный характер и приучать молодежь к таким вещам, как уважать родителей, старших, наши духовные ценности», — сказал он.

Телеканал «Халык Арна» будет вещать по всей республике на казахском и русском языках. Прежде всего, контентная часть канала будет посвящена канонам ислама, духовной жизни и популяризировать человеческие ценности и моральные принципы.

Для начала работы телеканала готово все: просторная студия и необходимое телевизионное оборудование. В самое ближайшее время он начнет трансляцию культурно-просветительских передач.

«Пока мы имеем офис только в Алматы. В будущем планируем увеличить число филиалов до пяти. Также будем освещать все события, которые связаны с Духовным управлением, в передаче «Муфтияты тынысы», — отметил директор телеканала «Халык Арна» НуржанТаласулы.

Сейчас на канале транслируются такие передачи, как «Атаның сөзі — ақылдың көзі», «Тұлғалар тағылымы», «Көненің көзі». Эти проекты направлены на формирование патриотизма, изучение истории Казахстана и на обсуждение актуальных социальных вопросов. Учредители канала надеются, что со временем обретут широкую аудиторию.

Ш. БАТЫРОВ

ДАМУ

Льготный кредит для развития бизнеса

Как сообщила пресс-служба предприятия, Фонд «Даму» в рамках Программы регионального финансирования субъектов малого и среднего предпринимательства «Жетісу» разместил 500 млн тенге в АО «Народный банк Казахстана» для финансирования проектов, реализуемых в Алматинской области.

Условия программы:

- ставка вознаграждения – не более 7% годовых;
- срок кредита – до 84 месяцев;
- цели кредитования – инвестиции, пополнение оборотных средств, рефинансирование действующих займов;
- максимальная сумма займа - не более 150 млн тенге.

Также СМСП, участвующие в Программе, могут получить гарантии Фонда «Даму» в рамках Государственной программы поддержки и развития бизнеса «Дорожная карта бизнеса -2025».

Подробную информацию о программе можно узнать, обратившись в филиал Фонда «Даму» по адресу: г.Талдыкорган, ул.Толебаева, 86, по телефонам – 8-7282-55-87-10; 8-7282-55-87-11 или на сайте – online.damu.kz/.

Ш. ХАМИТОВ.

РАКУРС

УДАРИЛ КУЛАКОМ ПО СТОЛУ

Недавно жители Талгара переживали по поводу передачи районной больницы в доверительное управление. Накануне здесь прошла встреча с населением, на которой главный врач данного медицинского учреждения Нурлан Кульсеитов довольно эмоционально отреагировал на вопрос одного из присутствующих, стукнув кулаком по столу.

Встреча руководства талгарской больницы, представителей компании, которой она была передана в управление, и жителей прошла не так гладко. Видео опубликованное на YouTube-канале LIFE KZ моментально разлетелось по сети.

Житель города обратился с вопросом к главврачу Нурлану Кульсеитову. Мужчина затронул тему нехватки лекарств и привел свой пример. "В 2012 году, когда у меня ребенок упал, мы обратились в вашу Талгарскую ЦРБ. Тогда ему не оказали медпомощь", - отметил он.

По словам жителя, ему самому пришлось покупать лекарства, он даже готов предоставить все чеки. Мужчина отметил, что по сей день в поликлинике говорят, что нужных препаратов нет.

В ответ главврач прокричал несколько слов.Его попытались успокоить, но в итоге все закончилось тем, что он вышел из себя, ударил по столу кулаком, а после и вовсе удалился с мероприятия.

Инцидент прокомментировали в пресс-службе управления здравоохранения Алматинской области. Выяснилось, что жителю Талгара по его вопросу неоднократно предоставляли ответ.

В ведомстве сообщили, что в настоящее время создана комиссия, которая рассмотрит вопрос соблюдения этических норм и профессионального поведения главврачом районной больницы Нурланом Кульсеитовым.

Соб.Корр

НОВАЯ ФИЛОСОФИЯ

«Zero waste»

УЧЕНИКИ НАЗАРБАЕВ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ ШКОЛЫ ГОРОДА ТАЛДЫКОРГАН ЗА СТАНОВЛЕНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ДВИЖЕНИЯ КАЗАХСТАНА.

Ребята приняли участие в конкурсе фотографий и рисунков «Исцели планету» в рамках Республиканского экологического марафона "МОЙ ЭКОСЛЕД".

- Zerowaste в Казахстане - не миф, и жить по принципу ноль отходов реально, - утверждают активисты республиканского эко-марафона.

Ученица 11 класса Анастасия Логвиненко и ученица 10 класса Инкар Мейірханподошли к своим творческим работам философски. Юные экозащитницы уверены, планету можно вылечить, лишь исцелив сердце человека.

- Мой рисунок называется «pusunemariionette», что переводится с французского «Не будь марионеткой». Этой иллюстрацией я хотела бы призвать всех к действиям ради сохранения здоровья планеты. Ее осуществление начинается с охраны наших природных ресурсов и заботливого потребления. В конечном счете, Земля только одна, а нас более 7 миллиардов человек, зависящих от ее драгоценных

ресурсов, - рассказала о своей работе Инкар Мейірхан.

В свою очередь ученица 9 класса АяйГабдулқызы, вдохновившись образом всемирно известной экологической активистки Греты Тунберг также стала участником эко-движения.

- Как-то я увидела передачу о Швеции и была удивлена тому, что в этой европейской стране совсем нет мусора. Я считаю, что и в нашей стране - это вполне реализуемо, - говорит Аяй Габдулқызы.

Экозащитница была награждена «Благодарственным письмом» за участие в конкурсе рисунков на тему "Eco-education"и заняла второе место. На своей картине она изобразила остров в океане. Одна сторона острова уничтожена мусором, а на оставшемся участке выживают всего две пальмы.

По словам организаторов конкурса, Департамента экологии Алматинской области лучшие работы будут размещать на баннерах города.

К. ФАЙФЕР

ОНЛАЙН КЕЗДЕСУ

«Заңды білу – заман талабы» демекші, І. Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің «Zhansugurov College»-нің «Құқықтану» мамандығы студенттері арасында Талдықорған мамандандырылған ауданаралық әкімшілік сотының төрағасы Э.Алдабергеновамен «Zoom» мобилді қосымшасын пайдаланып онлайн - кездесу өткізілді.

Колледж директоры Марат Мальтекбасовтың басшылығымен өткен кездесуде қазіргі таңда соттарда қолданылатын заманауи IT-технологиялар мен көлік жүргізу, жол шаруашылығын және отбасы қарым-қатынасы саласында орын алатын әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер аясында сұрақтар талқыланды. Сонымен қатар білімгерлер өздерін толғандырған сауалдарын қойды. Сұрақ-жауап барысында Э.Алдабергенова «Түнгі сот» пилоттық жобасы бойынша қандай санаттағы әкімшілік құқық бұзушылық істер қаралатындығы туралы түсіндіріп, көлік құралын алкогольдік, есірткілік және уытқұмарлық мас күйінде

БІЛІКТІ МАМАН ДАЙЫНДАУ – БАСТЫ ТАЛАП

басқарған көлік жүргізушілерімен жасалған әкімшілік құқық бұзушылықтар бойынша бірнеше мысал келтірді. Бұдан бөлек, білімгерлер оттарда сот төрелігін жүзеге асырудың қолжетімділігіне, сот талқылауының жариялылығын қамтамасыз етуге жол беретін «ЖС Сот кабинеті», «сот актілерінің банкі» бағдарламалары туралы көптеген пайдалы ақпарат алды.

Сонымен қатар студенттер қазіргі таңдағы нормативтік құқықтық актілеріне енгізіліп жатқан өзгерістер туралы пікірлерімен бөлісіп, өздеріне, болашақтарына қажетті көптеген мағлұмат алды.

Заңгерлерге қоғам тарапынан адамгершілік, кәсіби шеберлік жағынан да жоғары талап қойылады. Құқық мамандары Қазақстан мемлекетінің қорғанысында ерекше рөл атқаратын

заңның ұлықтылығын және жалпыға міндеттілігін қорғауға, дәріптеуге міндетті. Сондықтан құқықтанушылар, заңгерлер құқық қорғаушылары ретінде заң талаптарын мүлтіксіз орындау мен сақтаудың үлгісі болатындай болуы керек.

Ақын, педагог М.Жұмабаев айтпақшы, мына қоғам «Арыстандай айбатты, жолбарыстай қайратты, қырандай күшті қанатты» жалындаған жастарға иек артады, соларға сенеді. Еліміздің өсіп өркендеуі үшін, білімгерлердің ойының ұшқырлығы, тың идеялары өте маңызды. Қандай мамандық иесі болса да, өз істеріне жауапкершілікпен қараған адамның, жетер жетістігі де көп болмақ. Болашақ ұрпағымызға биік белестерге бағыт-бағдар беру біздің парызымыз. Осы орайда заң өкілдерімен өткізілетін бұндай кездесулер білімгерлерге, яғни болашақ жас заңгерлерге, олардың өмірде

дұрыс бағыт таңдауларына, мемлекетіміздің зайырлы, құқықтық болып дамуына үлес қосатын білімді заңгерлер шығатынына сеніміміз мол.

Ал, болашақ еліміздің заңгерлеріне өзінің ақылын айтып, қазіргі құқық қорғау саласындағы жаңашылдықпен бөліскен Талдықорған мамандандырылған ауданаралық әкімшілік сотының төрағасы Э.Алдабергеноваға алғысымызды білдіреміз.

С. НАУРЫЗБАЕВА,
Г. АБЗАЛҚЫЗЫ,
І. Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің «Zhansugurov College» Құқықтану пәнінің оқытушылары

ПАЙЫМ

БОЛАШАҚҚА ДЕГЕН СЕНІМДІ НЫҒАЙТТЫ

Республика судьяларының VIII съезінің аяқталғанына көп бола қойған жоқ. Бұл басқосу мінберінде көтерілген мәселелердің сот құрылымы үшін ғана емес, жалпы қоғам үшін маңызы ерекше. Съезге Мемлекет басшысының тікелей қатысып, сот жұмысына жоғары баға беруі – болашаққа деген сенімімізді нығайтты.

Биылғы съездонлайн режимінде, тікелей желіде көрсетілгені мәлім. Бұл судьялар қауымының соттағы түйткілді мәселелерді бірге тыңдап, өз арасында сараптауына жол ашты. Соның ішінде съезде Жоғарғы Сот төрағасы Жақып Асанов судьялықтан үміткерлерді іріктеуге, үкімдер мен шешімдердің сапасына, сот жұмысындағы инфрақұрылымға көпшілік назарын аударған болатын. Дәл осы тақырып төңірегінде жиі пікірталас туындап, жиі сын айтылатыны жасырын емес. Соған орай VII съезд бен VIII съезд аралығында да бұл мәселелерді шешу, реттеу бойынша кешенді іс-шаралар қолға алынды. Мемлекеттің тыныштығы, қауіпсіздігі, дамуы сот жұмысымен тікелей байланысты болғандықтан, жоғарыдағы мәселелердің алдағы уақытта да күн тәртібінен түспесі анық. Өйткені, сот – әділ төрелік кепілі. Адам тағдырына жауапты сала болғандықтан, сот корпусын сапалы, білікті мамандармен қамтамасыз ету ешқашан өзектілігін жоймақ емес. Төрағаның судьяларды іріктеуге ерекше мән беруінің сыры осында.

Бүгінгі судьяларға тек заңгерлік біліммен шектеліп қалуға болмайды. Өрі белгіленген сынақтардан сүрінбей өту де қарымды қазы болудың негізгі формуласы емес. Бүкіл жұмысы алақандағыдай айқын көрініп тұрған сот құрылымына әмбебап мамандардың жиналғаны үлкен абырой. Мәселен экономикалық сот судьялары заңгерлікпен қоса экономиканы тереңірек меңгерсе, көмелетке толмағандар ісіне қатысты төрелік ететіндер психология мен педагогиканы кәсіби тұрғыдан меңгерсе нұр үстіне нұр болмақ. Ал судьялардың Әдеп кодексі бәріміздің жадымызда, жұмыс үстелімізде тұруы тиіс маңызды құжат. Съезд барысында Жоғарғы Сот төрағасы сот корпусын сапалы кадрмен қамтамасыз ету тетіктері әлі де күшейе түсетінін, салаға кездейсоқ адамдарды асығыс қабылдағаннан, судья лауазымының бос тұрғаны дұрыс екенін айтты. Бұл да тәжірибеде туындаған түйткілдерді таразы ба-сына салғаннан кейін туындаған түйін деген ойдамыз. Сонымен бірге, сот үкімі мен шешімінің сапасына

қатысты дау да ешқашан азаймай келеді. Мұндай даудан, көпшілік сынынан ешбір судья сақтандырылмаған. Өрине, орынды сын бәрімізді шыңдайды, жұмысымызды жандандыруға септігін тигізеді. Ал «тисе терекке, тимесе бұтаққа» деген жауапсыздықпен дәлелсіз сын айта-тындарды қайда қоямыз? Бүгінгідей ақпараттық технология дамып, әлеуметтік желі әл бермей тұрған тұста кімнің дұрыс, кімнің бұрыс екенін анықтау оңай дей алмаймыз. Өр дауда екі тарап болатындықтан, судья шешімінің екі жаққа теңдей ұнамайтыны түсінікті. Мұндайда әлеуметтік желінің, бұқаралық ақпарат құралдарының әлеуетін пайдаланып, сот шешіміне, судья қызметіне ықпал еткісі келетіндер көп. Мұны съезде сөз алған мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев та ашық көрсетті. Президенттің «Кейбір журналистер мен блогерлердің жағдайды ушықтырып тергеу әлі жүріп жатқан, сот құзырына жетпеген істер бойынша судья шешіміне ашық ықпал етуге тырысатыны байқалады. Ақпарат құралдарының ашықтығы мен жариялығын сотқа қысым жасау үшін қолдануға болмайды. Әділ сот тек сот залында және тек сот процесінің қорытындысына сай шығарылуы керек» деуі өте орынды. Съезде көтеріліп, көпшілік талқысына шығарылған мәселені дұрыс шешудің бірнеше жолы бар. Оның біріншісі азаматтарды сөз жауаптылығына үйрету. Тексерілмеген, шындыққа сай келмейтін ақпарат үшін жауапкершілікке тарту да маңызды. Сонымен бірге, дәл осындай келеңсіздікті жоюдың тағы бір жолы – ашықтық пен ақпаратқа қолжетімділікке байланысты. Судьялар өз үкімі мен шешімін түсіндіріп, тараптармен ашық диалогқа барып, сұрақтарына ұғынықты жауап бергенде негізсіз сынның да жолы кесіледі. Сот ұжымдары алдағы уақытта осы бағытта жұмыс жүргізуі тиіс. Сонда республика судьяларының VIII съезіндегі түйткілдер де біртіндеп шешімін табары күмәнсіз.

Эльмира АЛДАБЕРГЕНОВА,
Талдықорған мамандандырылған ауданаралық әкімшілік сотының төрағасы.

МАМАН МІНБЕРІ

Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті-Елбасы Н.Назарбаев «Қазақстан-2050» Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» атты Қазақстан халқына Жолдауында «Мемлекет өз тарапынан мемлекеттік тілдің позициясын нығайту үшін көп жұмыс атқарып келеді. Қазақ тілін кеңінен қолдану жөніндегі кешенді шараларды жүзеге асыруды жалғастыру керек. Қазақ тілі – біздің рухани негізіміз. Біздің міндетіміз – оны барлық салада белсенді пайдалана отырып дамыту. Біз ұрпақтарымызға бабаларымыздың сандаған буынының тәжірибесінен өтіп, біздің де үйлесімді үлесімізбен толығы түсетін қазіргі тілді мұраға қалдыруға тиіспіз. Бұл – өзін қадірлейтін әрбір адам дербес шешуге тиіс міндет» деп нақты атап көрсетті.

ОРТАҚ ІСКЕ ҮЛЕСІМІЗДІ ҚОССАҚ

Сондықтан мемлекеттік тілді – ұлттық және рухани бірліктің басты факторы ретінде оны меңгеруді Қазақстанның әрбір азаматы өзінің парызы және міндеті ретінде санауы тиіс. Осы орайда мемлекеттік тілдің сот жүйесіндегі аясын кеңейту мәселесіне де баса көңіл бөлудің маңызы зор. Мәселен, ҚР Азаматтық процестік кодексінің 14-бабының 1,2-тармақтарында азаматтық істер бойынша сот ісі мемлекеттік тілде жүргізіледі, ал қажет болған жағдайда сот ісін жүргізуде мемлекеттік тілмен орыс тілі немесе басқа тілдер бірдей қолданылады. Сот ісін жүргізу тілі сотқа талап арыз берілген тілге қарай сот ұйғарымымен белгіленеді деп бекітілген. Міне, осыған сүйеніп, көптеген адвокат өздерінің қорғауындағы адамның қазақ тілін жақсы меңгергеніне қарамастан өзінің жақсы меңгерген тілде талап арызды толтырып, сотқа келгенде өлгі талап қоюшы азамат аудармашының көмегін сұрап жататын істер аз емес. Сонда мемлекеттік тілді жақсы меңгерген жаңағы талап қоюшы қазақ тілінде талап арызын берсе іс сол тілде қаралып, қосымша аудармашының көмегіне жүгінбеген болар еді. Оның үстіне

мемлекеттік тілде қаралатын істердің саны артар еді. Сондықтан осы тұста мемлекеттік тілді меңгерген азаматтардың арызды сол тілде беруіне баса назар аударғандары жөн сияқты. Осылайша әзір ортақ іске өз үлесін қосар еді. Дәл осындай келеңсіз жағдай сотқа әкімшілік құқық бұзушылық туралы хаттаманы толтыруға құқылы құзырлы орган-дар тарапынан да жіберіліп жатады. Себебі, көбінесе сотта қаралатын істер бойынша бір байқағаным, құқық бұзушының ұлты қазақ болса да әкімшілік хаттамалар орыс тілінде толтырылып, құқықтары да орыс тілінде түсіндіріліп жатады, ал сол құқық бұзушы сотқа келген жағдайда «мен орыс тілін жетік білмеймін, кейбір сөздерді түсінбеймін, полиция қызметкері хаттаманы орыс тілінде толтырған соң, хаттамаға қол қойдым» деген уәждерін айтып жатады. Сол себептен, әрбір Ішкі істер қызметкері осы мәселеге келгенде өзіміздің ана тіліміздің аясын кеңейтіп, құқық бұзушылардың құқығын бұзбаса деген ұсыныс айтқым келеді.

Алмагүл ТҮМЕНБАЕВА,
Алматы облысының МАЭС-ның судьясы.

ДАУДЫ БІТІМГЕРШІЛІКПЕН ШЕШУ

Сот медиациясының тиімділігінің және оның сот тәжірибесінде жетілдірудің мәселелері қазіргі таңда маңызды болып табылады. Осыған орай, бүгінгі таңда дауларды медиация тәртібімен шешу тетіктерін халыққа түсіндіру жұмыстары жүргізілуі қажет, тараптардың бір ымыраға келуіне осының бәрі өз ықпалын тигізетіні сөзсіз, бұл көптеген адамға өз дауларын бітімгершілікпен шешулеріне ықпал етеді.

Медиация – бұл қарама-қайшылықты шешу амалы, өзара қолайлы шешімге келу мақсатында медиатордың бейтарап жақ қолғабысымен тараптар арасындағы дауды реттеу тәртібі. Сот тәжірибесінде тараптардың арасында туындаған даулардың одан әрі өрши түсу жағдайлары біршама кездесіп жатады, оның нәтижесі екі тараптың біреуінің сот шешімімен келіспеушілігіне әкеледі. Ал мұндай жағдайда медиативтік келісім осы даулардың қысқартылуын мақсат етеді.

Медиаторға медиация туралы халыққа толықтай ақпараттандыру жұмысын жүргізуге жете көңіл бөлуі қажет, себебі, тәжірибе негізінде қарасақ еліміздің көптеген азаматта-

ры бұндай құқық саласының бар екенін білмейді. Сонымен қатар «Медиация туралы» заңын түсіндіру жұмыстарын өткізудің маңыздылығы, тараптардың татуласуына мүмкіндігін тигізетіні, медиация институтын халыққа насихаттау жұмыстарын жүргізу керек.

Медиация дау-дамайға қатысушыларға неғұрлым қысқа мерзімде шешім шығарып беруге ықпалын тигізеді, сот шығындарын қысқартады, қарым-қатынасты қалпына келтіріп және сақтайды.

С. ДИХАНБАЕВА,
Кербұлақ ауданының №2 аудандық сотының кеңсе меңгерушісі.

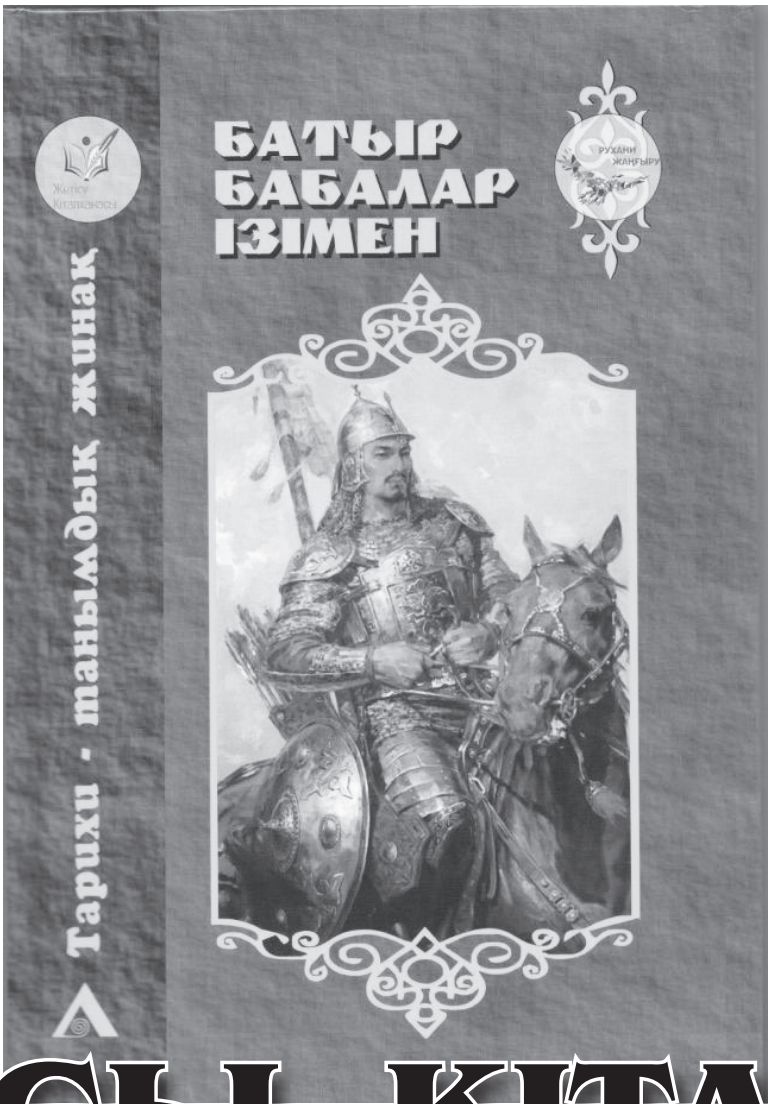
МЕДИАЦИЯ

ТАНЫМ

Тазетіміздің өткен санында Көкжал ауылында қаттықхана ашылғанын және осы салтанатты шарада жазушы Ырым Кененбайдың «Батыр бабалар ізімен» атты тарихи-танымдық жинағының тұсауы кесіліп, көпшілікке тартыу етілгенін жаздық. Сол кітап тұрасындағы ағалар пікіріне құлақ түріп көрейік.

Тортай ІЗБАСҚАНОВ, Еркін ауылдық ақсақалдар кеңесінің төрағасы:
—«Батыр бабалар ізімен» тарихи – танымдық жинағы өте орынды шықты деп есептеймін. Себебі, жинақта жазылған әрбір дүние біздің келешек ұрпақтың кемел тұлға болып өсуіне үлкен септігін тигізеді. Әсіресе, көптен бері есімі аталмай ұмытылып бара жатқан Есберлі бабамыз жайлы жазылғаны көңілге қуаныш сыйлайды. Заманында ол кісіні «Ел қорғаны Есберлі» деп атаған екен. Әлі күнге дейін ұрпақтары есімін ұлықтап келеді. Елім, жерім деп жан аямай күрескен осы батырлар

Жалпы, жинақты құрастырған жазушы-баспагер Ы. Кененбайдың көп тер төккенін кітапты парақтап көрген адам түсінеді. Бұл кітаптағы Қалқа Жапсарбаевтың «Орақ батыр», Құлтай Нұрқалбайұлының «Ұрпаққа ұран болған», Кенен Әзірбаевтың «Сыпатай батыр», Өмірәлі Жалауридің «Ескелді батыр», Сәрсенбі Дәуітовтің «Қабан жырау», «Балпық би», Наурыз Қылышбаевтың «Тәттібай мерген», Ырым Кененбайдың «Елқорғаны Есберлі», Ораз Исмаиловтың «Жолбарыс батыр», Әзілхан Нұршайықовтың «Ер есімі ел есінде» Сайлау

ЖАҚСЫ КІТАП – АН АЗЫҒЫ

болмаса қазіргі жағдайымыз қандай болатынын тіпті елестетудің өзі қорқынышты. Сондықтан бұл кісілерді ұлықтап, олардың есімдерін ұмытпай, ел тыныштығы жолында жасаған істерін ұрпаққа жеткізіп отыру біздің міндетіміз деп білемін. Аталарымыз «Тарихқа мылтық атсаң, болашағың сені зеңбірекпен атады» деген. Тарихымызды дәріптеп, ұлтымыздың мәңгі сақталуы үшін осындай тарихи кітаптар шығып жатқанына қуаныштымын.

Қажет АНДАС, облыстық «Жетсіу» газетінің тілшісі:
— «Жақсы кітап – жан азығы» дегендей, қолымызға қандай да бір жаңа туынды түссе, әсіресе, тарих пен елдік шежіресіне қатысты дүниелер болса жалықпай ақтарып шығу әдетке айналған. Міне, қолыма тағы да бір керемет еңбек түсті. Алматы облысының әкімі Амандық Баталовтың қолдауымен, «Қадырғали би Қосымұлы Жалаури» Халқаралық қоғамдық қорының жанындағы редакция алқасының құрастыруымен жарыққа шыққан «Батыр бабалар ізімен» атты тарихи-танымдық жинаққа Жетісу жерінен шыққан данагөй батыр бабаларымыз: Орақ батыр, Жолбарыс батыр, Сыпатай батыр, Ескелді, Балпық, Қабылса әулиелер, ел қорғаны Есберлі, Тәттібай мерген туралы мақала, күні кеше сұрапыл Ұлы Отан соғысының жаужүрек батыры Кемел Тоқаев туралы естелік, арнау өлеңдер берілді.

Тойлыбаевтың «Кемел Тоқаев туралы толғау» тақырыбында жазған туындылары өркімді бейжай қалдырмайды. Оқырманға берері көп дүниелер деп санаймын. Әрине, әр оқырман оқыған кітабынан өзіне керекті, жанына жақын ақпараттарды іздейтіні белгілі. Менің көзіме ең алдымен «Алаш» халықаралық әдеби сыйлығының иегері Әміре Әріннің «Бабалар ізімен» атты Қытай еліне барғандағы сапарнамалық тарихи-танымдық еңбегі түсті. Осы сапарнаманың ұйымдастырылуына себеп болған Мұқалы бабамыздың мәлім де, беймәлім өмірін түгендеген жазушы-тарихшы, Қытай Халық Республикасы Жазушылар одағының мүшесі Ақбар Мәжитұлының «Мұқали және жалайырлар» атты мақаласын да сүйсініп оқып шығуға тура келді.

Елбасы «Ұлы даланың жеті қыры» атты мақаласында: «Ежелгі дәуірден қазіргі заманға дейінгі кезеңді қамтитын барлық отандық және шетелдік мұрағаттар дүниесіне елеулі іргелі зерттеулер жүргізу үшін «Архив – 2025» жеті жылдық бағдарламасын жасауымыз қажет деп санаймын», – деп келіп, шетелдегі архивтермен жұмыс жүргізіп, қазақ тарихына қатысты дүниелерді жинақтауды тапсырды. Жоғарыдағы екі мақала осы міндеттің үдесінен шыққан дүниелер деп бағалауға болады.

Жасыратыны жоқ, тәуелсіздік алғалы бері Қытайдағы қазақ тарихына қатысты

мұрағаттарды жинастыру, оны елге оралту жайлы тиянақты жұмыстар істеліп жатыр. Үкіметтің көмегі, ғалымдардың еңбегінің арқасында тарихымызға қатысты біраз дүние түгенделді. Бірақ, ол арқылы біз Қытай мұрағаттарындағы тегімізге қатысты дүниені түгелімен түтпеп алдық деп айта алмаймын. Жазба тарихының ұзақтығымен және сақталған қыруар тарихи архивтердің молдығымен ерекшеленетін Қытай елінде сақтардан, ғұндардан, үйсіндерден қалған мұралар, қазақ ұлтына қатысты деректер өте мол. Рас, Қытайдағы біраз дүние Кеңес одағы немесе одан да бұрын орыс немесе Еуропа тарихшылары мен жиһанкездері тарапынан осы жаққа жетті. Бірде Қытай мұрағаттары туралы қытайдағы қазақ тарихшылары аударған нұсқамен, орыс және Еуропа ғалымдарының аудармасы арқылы қазақшаланған нұсқаны салыстырып көріп өдім. Екеуінен екі түрлі ұғым қабылдайсың. Оны қытайша нұсқасымен салыстырып көретін болсақ, тағыда парықтылықпен мұндалап тұрғаны байқалады. Өкінішке орай, ондағы ел, жер атауы, хандықтар мен патшалардың есімдері, тіпті қазақты құраған ру-тайпалардың атауына дейін орыс тіліне бейімделіп жазылған. Былайша айтқанда, бізге жеткен деректің өзі дерексіз ұғымға қарай жетелейді. Шын мәніне келетін болсақ, ежелгі Қытай архивтеріндегі құнды

мұраларды орыс түгілі, осы күнгі қытайдың жас тарихшылары да оқи алмайды. Өйткені, Қытай мұрағатындағы ежелден сақталған мұрағаттар көне қытай жазуымен жазылған. Оны сауатты оқып, салыстырмалы түрде бүгінгі тілде түсіретін аудармашылары тым аз.

Осы тұста Президент Қасым-Жомарт Тоқаев Сенат төрағасы болып тұрған жылдары оның төрағалығымен өткен Сенат отырысында сенатор М. Бақтиярұлының: «Цин династиясы кезіндегі архивтердің көбі алдымен мәнжур тілінде жазылып, кейін Қытай тіліне аударылған. Қытайдағы архивтерді ақтаруда тек Қытай тілін білу азық етеді. Керісінше Қытай тілін, көне Қытай жазуын жетік білумен қатар, мәнжур

тілін білетін маман ауадай қажет. Жаңа қытай жазуымен аударылған архивтерді Қытай өз мүддесіне бейімдеп аударып жібереді. Сондықтан түп нұсқаны қарау керек», – деген ойына толық келісемін. Ал, Ақбар Мәжиттің «Мұқали» атты тарихи-танымдық еңбегі қолымызға көп түсе бермейтін Қытай архивтеріндегі мұрағаттардың түп нұсқасы бойынша дайындалып, ұсынылған бағалы дүние. Сондықтан ондағы әрбір дерек құнды, қазақ тарихындағы ақтаңдақтарды толықтыратын тұшымды дүние ретінде пайдалануға әбден болады.

Қытайдағы қазақ мұралары жайлы тағы бір айта кетейін дегенім, қазіргі Қытайда мемлекеттік қызметке қабылдау үшін қытай тілі мен 24 тарихтан сынақ алады. 24 тарих дегеніміз – Қытай тарихындағы 24 патшалық тарихының жалпы баяны. Сол 24 тарихта біздің ата-бабаларымыздың ерлік күрестері жазылған. Тіпті, соның бірнешеуін біздің қандастар жазған. Осы 24 тарихтың ішіндегі Сун, Лияу, Жин патшалықтарының тарихын жазған Тото Мазартайұлы Баян немересі қазақтың меркіт руынан шыққан тарихшы. 1314-1355 жылдары өмір сүріп, Юан патшалығының Узуң (Бөржігін Хайсан), Рын Зуң (Бөржігін

Рубадида) патшалардың тұсында қызмет еткен саяси қайраткер. Ал осы үш кітаптың бас сарапшысы Теміртас қазақтың қаңлы руынан шыққан оқымысты. Су Би Хай мырза айтқандай: «Меркіт руынан осыншама маңызды, әйгілі тарихи және мәдени тұлғаның шығуы Фуан патшалығы дәуіріндегі қазақ мәдениеті тарихындағы жарқын шұғыла болып қала береді». Бұдан асырып айта алмаспыз. Бұл ретте айтарым, сол бабаларымыздың ұлы мұрасын бүгінде миллиардтар елінде үлкен еңбектер істеп жүрген Ақбар Мәжит ағамыз жалғастырып келеді. Алдағы уақытта да біздің қолымызға түспеген талай тың дүниелерді тауып, тарихқа сусаған шөлімізді қандыратыны белгі.

Жалпы, Егемен елдің әрбір перзенті алдымен тарихын толық тануы, сосын ана тілін барынша құрметтеуі керек. Оқырманға жол тартқан бұл бағалы еңбек сол екі қастерлімізді қадірлеу үшін рухани көмекші болатындығы анық. Ендеше, «Батыр бабалар ізімен» атты кітапты сіз де бір парақтап шығыңыз.

ТҮЙІН ОРНЫНА: Тарих өткеннің ғана емес, болашақтың да тұтқасы. Танып тағылым алар шынайы тарихы болмаған ел, зағип жандай, бір күннің көлеңкесінде өмір кешеді. Оған қоса бұрмаланған тарихы болса, одан асқан қайғы жоқ шығар сірә. «Халықсыз – тарих жоқ, тарихсыз – халық жоқ» дегендей, ұлттың қалыптасуында шынайы тарихтың алатын орны бөлек. Ел егейлерінің ерлік істері мен халықтың тыныштығы үшін жасаған әрекеттері баяндалатын «Батыр бабалар ізімен» тарихи – танымдық жинағының халыққа берері көп.

СУДЕБНАЯ СИСТЕМА

В СУДЕБНЫХ ПРОЦЕССАХ СЕКРЕТАРЬ СУДЕБНОГО ЗАСЕДАНИЯ ЯВЛЯЕТСЯ ВАЖНЫМ ЗВЕНОМ. ЕГО РОЛЬ КРАЙНЕ ЗНАЧИМА ДЛЯ ИСПОЛНЕНИЯ СУДОМ ОТПРАВЛЕНИЯ ПРАВОСУДИЯ. НЕДАРОМ ГОВОРЯТ, ЧТО ОТ РАБОТЫ СОТРУДНИКОВ АППАРАТА СУДА ЗАВИСИТ ОЧЕНЬ МНОГОЕ, НАЧИНАЯ ОТ ОПЕРАТИВНОСТИ И ЗАКАНЧИВАЯ КАЧЕСТВОМ ВЫПОЛНЕНИЯ ЗАДАЧ, СТОЯЩИХ ПЕРЕД СУДОМ

СЕКРЕТАРЬ - ВАЖНАЯ ФИГУРА В ПРОЦЕССЕ

Поскольку, секретарь должен знать действующее законодательство Республики Казахстан, следить за законодательными изменениями и тенденциями, иметь организаторские способности, умение анализировать, разрабатывать план определенных действий, грамотно распределять свое рабочее время, при этом быть собранным, ответственным и корректным.

Потому что, за защитой своих прав в суде зачастую обращаются люди, оказавшиеся в трудной ситуации из-за незнания своих прав или закона и зачастую секретарь суда является тем человеком, которого в первую очередь встречают граждане, пришедшие в суд, поэтому надлежит относиться уважительно и корректно к каждому посетителю суда.

В обязанностисекретаря судебного заседания входит: работа с электронными базами данных, в частности с АИАС «Төрелік», «Әділет», подготовка дела к слушанию, обеспечение необходимых мер для вызова в суд лиц, участвующих в деле, путем направления SMS-уведомлений и извещений. Непосредственно в день слушания дела секретарь

судебного заседания проверяет явку вызванных участников процесса, исправность аудио-видео аппаратуры в зале заседания, так как судебные дела рассматриваются с применением аудио-видео фиксации, в процессе наблюдает за надлежащей работой фиксирующего оборудования, а по окончании обеспечивает запись файла на носитель и его сохранности до сдачи дела в архив.

После рассмотрения дел по существу секретарь судебного заседания оформляет дело для сдачи его канцелярию: направляет или вручает участникам процесса копии судебных актов, подшивает в хронологическом порядке документы, приобщенные в ходе слушания, протокол судебного заседания, судебные акты; составляет опись дела; направляет сторонам копии апелляционных жалоб (ходатайств), своевременно подготавливает к направлению дела на рассмотрение в апелляционную инстанцию и т.п.

Ильяс МЫРЗАКЕНОВ,
главный специалист-секретарь
судебного заседанияСМЭС.

ЭФФЕКТИВНАЯ СИСТЕМА «ТОРЕЛИК»

В современных условиях возрастает потребность в оперативном поиске и получении информации, требуется оптимизация и ускорение любых, в том числе судебных процедур, автоматизация бизнес-процессов.

Уникальность новой системы «Торелик» состоит в том, что она позволяет вести автоматизированный учет и контроль соблюдения сроков при регистрации, рассмотрении исковых заявлений (жалоб) и в целом за соблюдением всех процессуальных сроков.

Система осуществляет доступ ко всем необходимым в процессе отправления правосудия информационным базам государственных органов. «Торелик» позволяет выполнить сразу три задачи: эффективно организовать работу судей, облегчить и упростить доступ к судебной защите, обеспечить новые возможности для контроля и исключения человеческого фактора, в том числе любых не процессуальных контактов.

Использование информационно коммуникационных технологий в судебной деятельности дает ряд огромных возможностей и преимуществ:

- освобождение судей и судебных работников от рутинного, непроизводительного и не требующего больших интеллектуальных

затрат труда, ускорение «бизнес-процессов», формирование и использование больших по объемам и разнообразным по содержанию статистических и аналитических данных;

- повышение возможностей эффективного мониторинга и контроля за судопроизводством, как со стороны самого суда, так и со стороны общественности, что стимулирует объективное и беспристрастное отношение к организации;

- облегчение доступа к правосудию, сокращение судебных издержек и расходов на содержание судебной системы;

- повышение открытости правосудия за счет расширения доступа к актуализированной и полной судебной информации, обеспечение «обратной связи» судов с населением, что в конечном итоге влияет на степень доверия к судебной власти;

- обеспечение режима правовой определенности, через формирование и доступ к единообразной судебной практике по разрешению конкретных судебно-правовых споров, что непосредственно отражается на стабильности и предсказуемости правовых отношений.

Нуржан НУРБОЛАТОВ,
ведущий специалист СМЭС

ПО ВОПРОСАМ ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО ПРОИЗВОДСТВА

В соответствии с пунктом 3 статьи 76 Конституции Республики Казахстан и статьей 21 ГПК вступившие в законную силу судебные акты обязательны для исполнения всеми государственными органами и их должностными лицами, физическими или юридическими лицами, которых эти судебные акты касаются.

Исполнение судебных актов представляет собой заключительную стадию гражданского

судопроизводства и определяет эффективность правосудия в государстве. Целью исполнительного производства является обеспечение реального восстановления нарушенных или оспариваемых прав или охраняемых законом интересов.

Обжалование действий (бездействия) судебного исполнителя представляет собой форму судебного контроля в исполнительном производстве, имеющую своей целью защиту прав и интересов сторон исполнительного производства.

В силу ст.250 Гражданского процессуального кодекса Республики Казахстан: На действия (бездействие) судебного исполнителя по исполнению исполнительных документов, в том числе

по оспариванию торгов, в процессе исполнительного производства либо на отказ в совершении таких действий взыскателем или должником может быть подана жалоба.

Жалоба подается в районный (городской) суд обслуживаемого судебным исполнителем территориального участка либо по месту регистрации частного судебного исполнителя в течение десяти рабочих дней со дня совершения действия (отказа в совершении действия) или со дня, когда взыскателю или должнику, не извещенному о времени и месте совершения действия судебным исполнителем, стало о нем известно. Жалоба подается по месту совершения исполнительных действий, если обслуживаемый

судебным исполнителем территориальный участок либо место регистрации частного судебного исполнителя находятся в одном населенном пункте с местом совершения исполнительных действий.

Предварительное обращение в вышестоящие органы и к вышестоящему должностному лицу в порядке подчиненности не препятствует подаче жалобы в суд.

Нурбол БЕЙСЕНБАЕВ
главный специалист-секретарь
судебного заседания
специализированного
межрайонного экономического суда.

Законодательство

ЗА ПЬЯНОЕ ДТП УЖЕСТОЧЕНА ОТВЕТСТВЕННОСТЬ

Как всем известно с января текущего года в Казахстане вступили в силу поправки, ужесточающие ответственность за нарушение правил дорожного движения в алкогольном опьянении. Так, подписанный главой государства К.К.Токаевымзаконом по совершенствованию уголовного, уголовно-процессуального законодательства и усиления прав личности предусмотрена отдельная статья, то естьновая статья 345-1«Нарушение правил дорожного движения или эксплуатации транспортных средств лицами, управляющими транспортными средствами в состоянии алкогольного, наркотического и (или) токсикоманического опьянения»).

Если водитель сел за руль в состоянии опьянения, то даже не совершив аварии и не причинив вреда гражданам, он будет подвергнут административному аресту на 15 суток и лишен прав на 7 лет (ст. 608 КоАП). При повторном нарушении арест будет увеличен до 20 суток, а срок лишения прав — продлен еще на 8 лет (ст. 608 КоАП).

При совершении ДТП с причинением вреда здоровью граждан пьяный водитель будет наказываться в уголовном порядке на срок до 3 лет лишения свободы и

лишением прав на вождение транспорта на 10 лет, а в случае причинения смерти — на срок до 10 лет лишения свободы и лишением прав на срок от 10 лет до пожизненного.

В частности, нарушением лицом, управляющим автомобилем, троллейбусом, трамваем либо другим механическим транспортным средством, правил дорожного движения или эксплуатации транспортных средств в состоянии алкогольного, наркотического и (или) токсикоманического опьянения, повлекшее по неосторожности причинение средней тяжести вреда здоровью человека, наказывается штрафом в размере до одной тысячи месячных расчетных показателей либо исправительными работами в том же размере, либо привлечением к общественным работам на срок до четырехсот часов, либо ограничением свободы на срок до одного года, либо лишением свободы на тот же срок, с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью сроком на десять лет.

То же деяние, повлекшее по неосторожности причинение тяжкого вреда здоровью человека, наказывается штрафом в размере до трех тысяч месячных расчетных показателей либо исправительными работами в том же размере, либо привле-

чением к общественным работам на срок до одной тысячи двухсот часов, либо ограничением свободы на срок до трех лет, либо лишением свободы на тот же срок, с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью сроком на десять лет. А деяние, повлекшее по неосторожности смерть человека наказывается ограничением свободы на срок до семи лет либо лишением свободы на тот же срок, с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью сроком на десять лет. Деяние, повлекшее по неосторожности смерть двух или более лиц, наказывается лишением свободы на срок от семи до десяти лет с пожизненным лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью.

Лица, лишенные водительских прав, за совершение аналогичных нарушений будут нести не административную, а только уголовную ответственность вплоть до 10 лет лишения свободы с обязательным пожизненным лишением прав на вождение транспорта.

Ербол СТАМШАЛОВ,
старший прокурор управления
прокуратуры Алматинской
области.

ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРАВ

VIII СЪЕЗДА СУДЕЙ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН СОСТОЯЛСЯ В РЕЖИМЕ ВИДЕОКОНФЕРЕНЦСВЯЗИ, ПРИНИМАЛИ УЧАСТИЕ СУДЬИ ИЗ ВСЕХ РЕГИОНОВ СТРАНЫ, А ТАКЖЕ ЗАРУБЕЖНЫЕ ЭКСПЕРТЫ. В ЕГО РАБОТЕ ПРИНИМАЛ УЧАСТИЕ ПРЕЗИДЕНТ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН КАСЫМ-ЖОМАРТ ТОКАЕВ И ОБРАТИЛСЯ С ПРИВЕТСТВЕННЫМ СЛОВОМ К ДЕЛЕГАТАМ VIII СЪЕЗДА СУДЕЙ.

ПОСТАВЛЕНЫ НОВЫЕ ЗАДАЧИ

В своем выступлении Глава государства отметил, что в условиях текущей пандемии судебная система страны прошла сложное испытание. По его словам, несмотря на карантин, вопрос обеспечения прав и свобод граждан с повестки дня не снят. Благодаря информационным технологиям удалось оперативно перевести судебный процесс в дистанционный формат, что стало разумной и оптимальной мерой.

Вместе с тем Президент указал на ряд недостатков в работе правоохранительных органов и судов, которые стали очевидными во время пандемии, также затронув вопросы оптимизации судебных процессов и внедрения бесконфликтных механизмов разрешения споров. Это позволит уйти от бюрократизации судебного процесса, когда чрезмерно регламентированные процедуры ведут к волоките и порождают в обществе справедливую критику. Поэтому, как полагает Касым-Жомарт Кемелович, необходимо оптимизировать судопроизводство, исключить ненужные процедуры и регламенты.

Председатель Верховного суда Жакип Асанов, открывая съезд, напомнил, что за последние 3 года в судебной системе кардинально поменялся процесс отбора судей. А вопрос независимости судей от руководителя и вовсе не должен вставать.По словам председателя Верховного суда, до введения в стране чрезвычайного положения в

день в стране проходило 150 онлайн-процессов, а сейчас это количество увеличилось до 4,5 тыс. То есть их стало на 30 раз больше.

На съезде Жакип Асанов выделил и вопрос уголовного уклона судопроизводства. В связи с этим было внесено предложение - в суд должны поступать только акт обвинения и акт защиты. А уже само уголовное дело судья должен изучать в рамках процесса вместе со сторонами, которые будут представлять суду свои доказательства.

Много внимания было посвящено скадализацией процессов. Судьи обратили внимание, что некоторые СМИ создают общественное мнение до того, как суд принял решение, либо, публикуя материалы, подходят к фактам избирательно, преждевременно "грешат" и некоторые правоохранительные органы, назначающие виновного еще до того, как дело ушло в суд.

Одним словом, на съезде были рассмотрены множество вопросов по улучшению отправления правосудия и были поставлены задачи по совершенствованию работы судей.

Мерей ТОКАГУЛОВА,
судья специализированного
межрайонного суда по делам
несовершеннолетних Алматинской области №1.

ВОЛЕЙБОЛ

ТАЛДЫҚОРҒАНДА ЕЛ БІРІНШІЛІГІ ӨТУДЕ

Волейболдан Ұлттық лигадағы әйелдер командалары арасында Қазақстан чемпионаты басталды. Аталмыш додаға 8 команда, жалпы 100-ге жуық спортшы қатысуда.

Бірінші тур Талдықорғанда өтіп жатыр. Оған еліміздің үздік деген 8 клубы іріктеліп алынған. Бұл тізімде Алматы облысының «Жетісу» ұжымы да бар. Жерлестеріміз бас жүлдеден негізгі үміткер команда. Олар турнирдегі алғашқы ойынын Нұр-Сұлтан қаласының «Ару-Астана» қыздарымен өткізіп, оларды 3-0 есебімен ұтса, екінші күні шығыстың «Алтай» командасына 1-3 есебімен жол берді.

Ал, 13 қараша күні болған сайыста Алматы облысының қыздары «Ертіс» командасынан 3 ұпайымен басым түсті. Келесі күні де жетісулықтар дәл осындай есеппен «Қуаныш» командасын ұтты. Сондай-ақ, 16 қарашада «Жетісу» мен «Алматы» командалары кездесіп, жеңіс жергілікті спортшылардың пайдасына шешілді. Ал 18 қараша күні жетісулық бұрымдылар «Қарағанды»

командасымен ойнаса, 19 қарашада ұпай санымен озық шыққан командалар өзара үздіктерін анықтады. Айта кетейік, карантин режиміне байланысты биыл ел біріншілігі көрермендерсіз өтуде. Волейболшылардың ойынын «Қазспорт» телеарнасынан тікелей эфир арқылы көруге болады.

«АЛАТАУ-АҚПАРАТ»

ӘЛЕМ КУБОГІ

Рахат Бекболат Перудің Лима қаласында өтіп жатқан ауыр атлетикадан онлайн әлем кубогінде Жеңімпаз атанды.

ҚОРЖЫНҒА АЛТЫН ТҮСТІ

Кезекті жарыс күнінде ол 102 келіге дейінгі салмақ дәрежесінде қатысты. Нәтижесінде қос сайыс бойынша (140+179) келіні бағындырды. Айта кетерлігі, аталған жарысты Перудің ауыр атлетика федерациясы ұйымдастырып жатыр. Қазақстандық спортшылар қоржынында бір алтын, бір қола жүлде бар.

Абылай Әуелханов алғашқы алтынды алған болса, Гүлнұр Ыбырай қола жүлдеге қол жеткізген болатын. Сондай-ақ, Азамат Төлеген мен Мейрамбек Әбдіхалық төртінші орыннан көрінген.

Olympic.kz

ҮСТЕЛ ТЕННИСІ

**БАЛАНЫҢ ШЫНЫҚҚАН ШЫ-
МЫР БОЛЫП ӨСІП-ЖЕТИЛУІ ҮШІН
СПОРТПЕН ШҰҒЫЛДАНУДЫҢ
МАҢЫЗЫ ЗОР.**

Кез келген бала спорттық жаттығулар жасай бастағанында және түрлі жарыстарға қатысу барысында шеберліктері шыңдалып қана қоймай, бойына жақсы қасиеттер мен қабілеттерді сіңіреді. Атап айтқанда, баланың тәзімділігі артады, тұрмыстық жарақаттардың алдын алатындай буындар нығайтылады, мінезі шыңдалады. Бала үйінде ата-анасына еркелеп, «қалаймын», «істемеймін» деп қылжаққа салатыны бар, ал командада олай жасай алмайды. Бала өзіне жауапкершілік алууды үйренеді. Мақсатқа ұмтылу деген мінез сауатты құрылған жаттығулар кезінде пайда болады. Жаттықтырушы балалардың алдына мақсат қойып, оларға қол жеткізуді үйретеді. Реакция жылдамдығы балаға қауіпті жағдайларда дұрыс бағдар жасауына көмектеседі. Ересек өмірге дайындық. Тәртіп пен қозғалыс белсенділігіне үйренген бала ересек жаста да қозғалысқа деген сүйіспеншілігін және

ПАЙДАСЫ МОЛ ДАРА СПОРТ

мақсатқа жету қабілетін сақтайды. Жалпы денсаулық нығаяды, қан айналым жақсарады, өкпе сыйымдылығы артады.

Әрине, баланың қай спорт түрін таңдауы оның икемділігіне және қабілетіне байланысты екені аян. Дегенмен, бұқаралық спорт түрі болып саналатын үстел теннисімен айналысу екінің бірінің қолынан келері анық. Бокспен, күреспен, футболмен, волейболмен тағы басқа спорт түрлерімен айналысуға мүмкіндігі шектеулі балалардың өзі үстел теннисін меңгеріп алуына болады. Өйткені, бұл спорт ойынында екі қарсылас бір бірімен қарама қарсы бетте, қашықтықта бәсекеге түседі. Соқтығысып қалып, жарақат алу қауіпі жоқ. Демек, бұл спорт түрі адамның салмағын да, жасын да таңдамайды. Ал, есесіне баланың шалт қимылын, ептілігі мен жылдамдығын жетілдіреді. Ойынға қатысушының аяқ-қолдары үнемі қозғалыста болады. Зерттеулерге сәйкес, ол ағзаға ең үлкен пайда әкелетін спорттың түрі. Бұл ойын кезінде өкпе және бұлшық еттер үнемі жұмыс істеп отыра-

ды. Оның үстіне үстел теннисіне арнайы алаң да қажет етілмейді. Кез келген жерге үстел орнатып, ортасына тор орнатып, екі ракетка мен теннис добы болса болғаны жарыс өткізе беруге болады. Сондықтан бұл бұқаралық спорт түрімен айналысудың денсаулыққа тигізер

пайдасы ұшан теңіз.

Бағлан ДӘУРЕНҰЛЫ,
Сарқан ауданы Н.Островский атындағы гуманитарлық-экономикалық мектеп-лицейі КММ дене шынықтыру пәнінің мұғалімі.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ОЛИМПИАДА

ШЕШІМ ҚАБЫЛДАДЫ

**ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ОЛИМПИАДА КОМИТЕТІНІҢ
ПРЕЗИДЕНТІ ТОМАС БАХ ЖАПОНИЯҒА ЕКІ КҮНДІК
САПАРЫ КЕЗІНДЕ ЖАҢА ПРЕМЬЕР-МИНИСТР
ЁСИХИДЭ СУГАМЕН КЕЗДЕСТІ. СОНДАЙ-АҚ
ЖАПОНИЯ ҮКІМЕТІНІҢ БҰРЫНҒЫ БАСШЫСЫ СИНД-
ЗО АБЭГЕ ОЛИМПИАДА ОРДЕНІН ТАПСЫРДЫ.**

Kyodo News басылымының хабарлауынша, кездесу қорытындысы бойынша тараптар келесі жазда Олимпиада ойындарын өткізуге ниетті екендерін растады.

«Бұл кездесуде біз келесі жазда Жапонияда Олимпиада және Паралимпиада ойындарын өткізуге деген ниет пен сенімге толы екендігіміз туралы толық келісімге келдік», - деді Бах.

Ол ХОК ойыншылардың және қонақтардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін барлық жағдайды жасайтынын айтты. Сондай-ақ жиналғандар мен спортшыларға вакциналар беруге қосымша күш салуға уәде берді. Бұл жағдайда Олимпиада комитеті COVID-19 вакцинациясының кейбір шығындарын мойнына алуы мүмкін екенін жеткізді.

Prosports.kz.

**БҰЛ КҮНДЕРІ АҚШ-ТА ТЕННИСТЕН ЧЕЛЛЕНДЖЕР САНАТЫНА ЖАТАТЫН ХАЛҚАРАЛЫҚ
ТУРНИР ӨТУДЕ.**

ЖАРЫСТЫ СӘТТІ БАСТАДЫ

Айтулы жарысты әлемдік рейтингте 172-ші орында тұрған қазақстандық теннисші Дмитрий Попко сәтті бастады. Тұсаукесер кездесуінде ол АТР тізімінде 245 сатыға жайғасқан 24 жастағы корт қожайыны Ноа Рубинмен шеберлік байқасты. Бұл бәсекеде жерлесіміздің үстемдігі еш күмән туғызған жоқ. Екі сеттік сайыс 6:1, 6:2 есебімен аяқталды. Екінші кезеңде Попко тағы бір америкалық ойыншы Закари Свайдамен күш сынасады.

Жұптық сында Қазақстанның өкілі канадалық Питер Поланскимен бірге өнер көрсетуде. Алғашқы айнылымда олар АҚШ теннисшілері Брендон Накашима/Кристофер Юбенкс жұбымен кездеседі. Сондай-ақ, Андрей Голубев пен Александр Недовесов те осы жарыста бақ сынаиды.

egemen.kz

ВЕЛОСПОРТ

«АСТАНА» АТАУЫ ӨЗГЕРЕДІ

Қазақстандық Astana Pro Team велокомандасының атауы келесі жылдың 1 қаңтарынан бастап Astana-Premier Tech болып өзгереді. Бұл туралы «Самұрық-Қазына» АҚ баспасөз қызметі хабарлады.

«2021 жылдың 1 қаңтарынан бастап халықаралық нарықта 30 жылдық табысты жұмыс тәжірибесі бар канадалық Premier Tech компаниясы Astana Pro Team кәсіби велоклубының жаңа иесі атанады. Осыған байланысты клуб өз атауын Astana-Premier Tech деп өзгертеді», делінген хабарламада.

Бұған дейін велокоманданың бас серіктесі атанып келген «Самұрық-Қазына» келесі жылдан бастап клубты қаржыландыруды 50 пайызға қысқартады. Десе де «Астана» UCI бекіткен әлемдік Гран-тур жарыстарына қатыса береді. Естеріңізге сала кетейік, қыркүйек айында Қазақстан Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев кәсіби спорт клубтарын мемлекет есебінен ұстаудың орынсыз екенін атап өткен болатын.

egemen.kz

Құдай тағала дүниені кемелатты шеберлікпен жаратқан һәм адам баласын өссін-өксін деп жаратқан. Сол өсіп-өну жолындағы адамның талап қылып ізденер қарызды ісінің алды - әуелі дос көбейтпек. Ол досын көбейтпектің табылмағы өзінің өзгелерге қолыңнан келгенінше достық мақамында болмақ. Кімге достығың болса, достық шақырады. Ең аяғы ешкімге қас сағынбастық һәм өзіне өзгешелік беремін деп, өзін тілмен я қылықпен артық көрсетпек мақсатынан аулақ болмақ.

Бұл өзін-өзі артық көрсетпек екі түрлі! Әуелгісі - әрбір жаманшылықтың жағасында тұрып адамның адамдығын бұзатын жаманшылықтан бойын жимақтық, бұл адамға нұр болады.

Екіншісі - өзін-өзі өзгешелікпен артық көрсетпек адамдықтың нұрын, гүлін бұзады. Үшіншісі - қастық қылмақ, қор тұтпақ, кемітпек. Олар дұшпандық шақырады.

Һәм өзі өзгеше тұтатын демектің түбі - мақтан. Әрбір мақтан біреуден асамын деген күншілдік бітіреді де, күншілдік күншілдікті қозғайды. Бұл үш түрлі істің жоқтығы адамның

ОТЫЗ СЕГІЗІНШІ СӨЗ

(қысқартылып алынды)

көңіліне тыныштық береді. Әрбір көңіл тыныштығы көңілге талап салады.

Күллі адам баласын қор қылатын үш нәрсе бар. Сонан қашпақ керек: әуелі - надандық, екіншісі - еріншектік, үшінші - залымдық деп білесің.

Надандық - білім-ғылымның жоқтығы, дүниеде ешбір нәрсені оларсыз біліп болмайды. Білімсіздік хайуандық болады.

Еріншектік - күллі дүниедегі өнердің дұшпаны. Талапсыздық, жігерсіздік, ұятсыздық, кедейлік - бәрі осыдан шығады.

Залымдық - адам баласының дұшпаны. Адам баласына дұшпан болса, адамнан бөлінеді, бір жыртқыш хайуан қисабына қосылады.

Бұлардың емі, халлақына махаббат, халық ғаламға шапқат, қайратты, тұрлаулы, ғадалат ісінің алды-артын байқарлық білімі, ғылымы болсын... Ол білім, ғылымы құдаға мұқтәді болсын. Ғылым әуелі ғалами ғылымға мұқтәді болсын. Яғни құдай тағала бұл ғаламды жаратты, ерінбеді, келісімменен, хикметпенен кемәлатты бір жолға салып жасады, сіздердің ісіңіз де бір жақсылық биға қылып, арқа сүйерлік шеберлікпенен болсын. Және құдай тағала өрне жаратты, бір түрлі пайдалы хикметі бар. Сенің де ісіңнен бір зарар шығып кеткендей болмай, көпке пайда боларлық бір үміті бар іс болсын. Бұларсыз іс іс емес. Бәлки, бұларсыз тағат тағат та емес.

Белгілі, құдай тағала ешбір нәрсені хикметсіз жаратпады, ешбір нәрсеге хикметсіз тәклиф қылмады. Бәрінің хикметі бар, бәрінің себебі бар, біздің ғауам былай тұрсын, ғылымға махаббаты барларға себеп, парыздарды білмекке иштиһад ләзім, сіздер әрбір ғамал қылсаңыз ізгілік деп қыласыз, ізгілікке бола қасд етіп, ниет етесіз. Ниет оның парызынан хисап, пайғамбарымыз салаллаһу ғалайһи уәссәлламинің һадис шарифі «иннама-л-ағмал, бин-ниет» деген. Енді ниет еттіңіз таһарат алмаққа, намаз оқымаққа, ораза тұтпаққа, бұл тағаттарды ниетіңіз заһирынан қалыпсыз ғибадатқа жетпегендігі кемшілік емес пе? Сіздің батиниыңыз таза болмағы әуелі иман болып, бұл заһир ғибадатыңыз иманды болған соң ғана, парыз болған, сіздің заһирыңыздағы ғибадат -батиниыңыздағы иманның көлеңкесі, һәм сол иманның нұрланып тұрмағына көрік үшін бұйырылған. Оның үшін ғұламалар иман екеу емес, біреу, бірақ ізгі тағатпенен нұрланады, тағат жоқ болса, күңгірттенеді, бәлки, сөнү хаупі де бар деген. Егер надандар ол ғибадаттың ішкі сырын ескермей қылса, соны қылып жүріп, иманы сөнер деген.

Менің хаупім бар, олар хас осы ғибадат екен, құданың бізге бұйырғаны, біз осыны қылсақ, мұсылмандық көміл болады деп ойлайды. Ол ғибадат күзетшісі еді. Жә, күзетші күзеткен нәрсенің амандығын ойламай, бір ғана ояу тұрмағын қасд қылса, ол не күзет? Күзеткен нәрсесі қайда кетеді? Мақсат күзетілеен нәрсенің амандығы, тазалығы емес пе? Ей, ишараттан хабарсыздар, қара! Бұл ғибадаттан бір үлкені - намаз, ол намаздан әуелі таһарат алмақ, онан соң намазға шұруғ қылмақ, ол таһараттың алды истинжа еді. Мұны бір берік ойлап тұр. Аяғы екі аяққа мәсіхпенен бітуші еді, бұлар һәммасы болмаса көбі ишарат еді. Истинжада к...іңізді жуа-сыз, сіздің к...іңіздің ешкімге керегі жоқ еді. Онымен сезімді тазалыққа иргендігіңді көміл ыхласыңды көрсетіп, ішімнің сафлығының соңында халық

көрер, сыртымды да пәк етемін һәм көзге көрінбейтін ағзаларымды да пәк етемін, бұл пәктіктің үстінде аллаға дұға айтамын деп әзірленесіз.

Енді намаздың аты - салауат, дұға мағынасында деген:

Аяқта, мойында болған мәсхлар - ол жұмақ емес, өздері де жуулы деп көрсеткен ишараты.

Намаздан әуелі құлақ қақтыңыз - егер алла тағаланы жоғарыда деп, мәкән исфат етпесең де, беірек созу әдепсіз болып, күнә дариясына ғарық болдым, яғни дүние әуесіне ғарық қылмай қолымнан тарт, яғни құтыларлық жәрдемдерінің ишараты*.

Онан соң қиямда тұрып қол бағламақ - құл қожа алдында тұрмақ - бұқара патша алдында тұрғаннан артық алланың қадірлігіне өзінің ғажиздығына ықрарының беріктігін көрсеткен ишараты.

Қыбылаға қарамақ - әрине, құдай тағалаға ешбір орын мүмкін емес болса да, зиратын парыз еткен орынға жүзін қаратып, сондағы дұғадай қабылдыққа жақын болар ма екен деген ишараты.

Онан соң қира әт, яғни сураһи фатиха оқисың, мұнда бірақ сөз ұзаады. Ол фатиха сүресінің мағыналарында көп сыр бар.

Руқұғ бас ұрмақ - алдында құда хазірге ұқсас, ол да ишарат.

Сәжделер - әуелі жерден жаралғанына ықыраы, екіншісі - және жерге қайтпағына ықыраы, бас көтермек және тіріліп, сұрау бермегіне ықыраының ишараты.

Қағадат ул-ахир - дұғаның ақырында аллаға тахият, одан тәшәһүд, одан салауат, пайғамбарымыз саллаллаһу ғалайһи уәссәлләмге айтпақ үшін ең ақырғы сәлемменен тауысасыз, яғни алла тағаладан не тілеп дұға қылдыңыз. Ол дұға қазинасы күллі мұсылмандарды ортақтастырып, оларға да сәләмәтшілік тілеп һәм рахмет тілеп бітіресіз.

Жә, бұл сөзден не ғибрәтпендік?

САЯХАТ Шырайлы ШЫМКЕНТ

бойы болған, бірақ уақыт өте келе бәрі өзгерген. Саябақты қайта құру кезінде құрылысшылар бірде-бір тірі ағашты кескен жоқ, барлық жа-сыл желектер сақталған.

Саяси қуғын-сүргін құрбандары мұражайы

Мұражай 1937-1938 жылдардағы саяси қуған-сүргін және ре-прессиядан зардап шеккен адамдарды еске алуға арналған. Ашы-лу салтанаты 2001 жылы, ел тәуелсіздігінің онжылдығына орай ұйымдастырылды.

Экспозициясы екі залды алады: экспонаттары бар зал және қайғы залы.

1937-1938 жылдары аштық пен репрессиядан зардап шек-кен қарапайым адамдардың, сондай-ақ Қазақстанның танымал тұлғаларының портреттері салынған. Олардың ішінде А.Байтұрсынов, Ж.Аймауытов, М.Шоқай, Т.Рысқұлов, М.Тынышбаев, М.Жүмебаев және басқа да ұлы адамдардың портреттері бар.

Жалпы Шымкент қаласы жанға жайлы, көрікті жерлері көз сүріндіретін, тарихи қала... Шымкент қаласына барсаңыз, жоғарыда айтылған жерлерге баруды ұмытпаңыз.

М. АКМАТОВА.

КЕРЕК КЕҢЕС

Түнде смартфонды өшіріп қоюды әдетке айналдырудың пайдалы психологиялық әсері бар. Мұны «Рос-качества» ұйымының маманы Алеся Боровикова айтты.

СМАРТФОНДЫ ТҮНДЕ ӨШІРІП ҚОЙЫҢЫЗ

Маманның айтуынша, смартфонды түнде өшірудің техникалық жағынан пайда-сы жоқ, өйткені гаджет ұзақ уақыт бұзылмай қолданылу үшін жасалған. Ал психологиялық тұрғыдан смартфонды түнде өшірудің пай-дасы бар. «Түнде смартфон қолдану ұйқыны бұзатынын түрлі зерттеулер дәлелдеген» дейді Боровикова.

Ұйқы жарық сөнгенде келетіні сынды смартфонды түнде қосып қою қолдану көзді ауыртады әрі ұйқыны қашырады.

А. Боровикованың айтуынша, смарт-фонды түнде арнайы режимге қойып, экран-ды көзді ауыртпайтындай көлеңкелі түске ауыстырған жөн. Бұл режим әр смартфон-да әртүрлі. «Мәселен Xiaomi, Night Shift у iPhone-де кітап оқу режимі дәлірек келеді. Сондай-ақ, смартфонды түні бойы қуаттауға болмайды. Одан да таңертең қойып, біраз қуаттап алған жөн» – дейді ол.

Материал интернет желісінен алынды

СӨЗ ЖОҚ

Құрманов көшесі

Абай көшесі

Суретті түсірген: М. АКМАТОВА

 Құрылтайшы "АЛМАТЫ-БОЛАШАҚ" АҚ	Редакция алқасының төрағасы - ЫРЫМ КЕНЕНБАЙ		 Газет Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінде 2007 жылғы 27 тамызда тіркеліп, № 8639-Г куәлігі берілген. Газет Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32 үйде "Алматы-Болашақ" АҚ филиалы "Офсет" баспаханасында басылады.	Редакция мекенжайы: 040000, Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32-үй, екінші қабат. Телефондары: 8(7282) 41-11-70, 41-11-42; E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru Сайты: alatau_gazeti Газет 07.08.2000 жылдан бастап шығады. Таралымы 5025 Тапсырыс № 1145 Индекс 15534	
	Баспахана директоры Бақберген ТҮКІБАЕВ	Редакция алқасы: Сарби ӘЙТЕНОВА — редактордың орынбасары Карина ПФАЙФЕР — тілші Лина АЙДЫНҚЫЗЫ — тілші Мадина АКМАТОВА — тілші			Газет алтасына бір рет, жұма күні шығады. Жарияланған мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді. Жарнама мен хабарландырулардың мазмұны мен мәтініне жарнама беруші жауапты.
	Бас редактор Айтақын БҰЛҒАҚОВ				
	Кезекші редактор: К. ПФАЙФЕР				